

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ

ΞΕΙΡΑ ΗΡΑΚΛΕΙΔΕΙΣ

Ἀπόδοσις, σχόλια, σελιδοποιήσις: Ἀνδριάννα Μαρτίνου.

Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια: Ἄννα Τζιροπούλου Εὐσταθίου.

Ἐξώφυλλο: Ἄγαλμα Λεωνίδου στὶς Θερμοπύλεις, τοῦ γλύπτου Βάσσου
Φαληρέως.

Τὸ βιβλίον διατίθεται σὲ ἔντυπη μορφή ἀπὸ τὴν ἐκδόσει Bookstars

Σημείωμα τῆς μαθήτριας

Ἡ μετάφρασις αὐτὴ ἐκπονήθηκε ὡς ἐργασία κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος τῶν μαθημάτων τῆς «Ἑλληνικῆς Ἀγωγῆς». Συμμετείχα στὰ μαθήματα ὄχι ἐπειδὴ θὰ μὲ βαθμολογοῦσε κάποιος, οὔτε γιὰ νὰ ἐμπλουτίσω τὸ βιογραφικὸ μου, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω τὴν δυνατότητα νὰ διαβάζω κάθε τι ἐλληνικόν. Θεωρῶ χρέος τῆς πολιτείας νὰ προσφέρῃ τέτοια παιδεῖα, ὥστε οἱ Ἕλληνες νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὶς ἐλληνικὰς διαλέκτους *σὲ ὅλη τους τὴν διαχρονία*. Δυστυχῶς ὅμως τὰ σχολικὰ μαθήματα ἂν καὶ πολυετῇ δὲν μὲ βοήθησαν στὸ νὰ διαβάζω τὰ κείμενά μας ἄνευ μεταφράσεως. Ἀρκετὰ χρόνια μετὰ τὸ σχολεῖο λοιπόν, παρακολούθησα τὸ ὑπέροχο μάθημα τῆς Καθ. Τζιροπούλου, ἡ ὁποία ἐντὸς ὀλίγων μόνον ὥρῶν μέσῳ εὐστόχων παρατηρήσεων καὶ ὄχι ἀνιαρῆς ἀποστηθίσεως, διέλυσε πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα μας. Συνιστῶ ἀνεπιφύλακτα στοὺς ἀναγνώστες νὰ συμμετάσχουν στὰ μαθήματά της.

Τὸ κείμενο ἔχει χωρισθῇ σὲ παραγράφους, τῶν ὁποίων ἡ ἀρίθμησις εἶναι στὸ ἐλληνικὸ ἀριθμητικὸ σύστημα. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἐνότης δεκαοκτῶ ἀριθμεῖται ὡς ΙΗ', ἀφοῦ τὸ γράμμα Ι συμβολίζει τὸν ἀριθμὸ δέκα καὶ τὸ γράμμα Η τὸν ἀριθμὸ ὀκτώ. Στὸ τέλος τοῦ βιβλίου παραθέτω τὴν βιβλιογραφία, γιὰ τὴν ὁποία ἐπάσχισα νὰ βρῶ κυρίως τὰ πρωτότυπα Κείμενα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ πηγὴ θεωρεῖται ὅσον τὸ δυνατόν πιὸ ἀξιόπιστη καὶ ὁ ἀναγνώστης ὠθεῖται στὴν καλλιέργεια τῆς δικῆς τοῦ ἀπόψεως περὶ τῶν λεγομένων. Ὡς Φυσικὸς ἔχω συνηθίσει νὰ ἀκούω κάθε γνώμη, ἀλλὰ ἀληθῇ νὰ θεωρῶ μόνον τὴν βασιζομένην σὲ πειραματικὰ δεδομένα. Ἐπὶ πλέον μία θεωρία εἶναι διδακτέα μόνον γιὰ ὅσο ἐπαληθεύει τὰ τεκμήρια. Ἄν νέα τεκμήρια τὴν ἀμφισβητήσουν, τότε αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὰ σχολικὰ βιβλία. Τὰ τεκμήρια τῆς Ἱστορίας εἶναι τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα καὶ τὰ πρωτότυπα Κείμενα, καὶ βάσει αὐτῶν ἂς σχηματίζουμε ἄποψιν.

Ἡ γνῶσις τῆς νέας ἐλληνικῆς, ἓνα Λεξικόν [1] καὶ τὰ μαθήματα ἀπὸ

μία ἐξαιρετική Φιλόλογο, ἦταν τὰ ἐφόδια, ὥστε νὰ φέρω εἰς πέρας αὐτὴν τὴν ἀπόδοσι. Φυσικὰ με διευκόλυνε ἡ ὁμοιότης τῆς νέας μὲ τὴν κλασικὴ ἑλληνικὴ διάλεκτο· διότι παρ' ὅλον ποῦ ἀπὸ τοὺς κλασικοὺς χρόνους ἕως τώρα πολλὰ ἄλλαξαν (μετὰ τὴν ἐκδίωξη τῶν Ἑλλήνων θεῶν[2, 3, 4, 5, 6] ἀπὸ ἰουδαϊκὲς θεότητες[7] λεηλατήθηκε ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἔκτοτε δινιζόμαστε πολιτισμικὰ στὴν ἐκάστοτε παγκόσμια τάσι), τὴν γλῶσσα μας εὐτυχῶς τὴν παραλάβουμε σχεδὸν αὐτουσία ἀπὸ τοὺς δικoὺς μας προγόνους καὶ ὡς τὸ σπουδαιότατο *ζωντανὸ οἰκογενειακὸ κειμήλιο* ἀξίζει νὰ τὴν διαφυλάττουμε. Ἡ κλασικὴ μας διάλεκτος εἶναι παρούσα σὲ κάθε λέξι ποὺ ἀρθρώνουμε σήμερα.

Τὸ κίνητρο γιὰ νὰ παραμελήσω τὶς ὑπόλοιπες ἐργασίες μου, ὥστε νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ συγκεκριμένο κείμενο, ὑπῆρξε ὁ θαυμασμός. Ἐθαύμασα τὸ τί ἦταν διατεθειμένοι οἱ Σπαρτιάτες νὰ ἀπολέσουν, προκειμένου νὰ ὑπερασπίσουν τὸ κατ' αὐτοὺς δίκαιο. *Πόσο ἀδιαφοροῦσαν γιὰ τὸν ὑλικὸ πλοῦτο, τὴν διάρκεια τοῦ χρόνου ζωῆς τους καὶ τὶς ἀνέσεις ἐνός σπιτιοῦ! Πόσο ἀδιαφοροῦσαν γιὰ ὅ,τι ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς θεωρεῖ Α καὶ Ω...* Ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιδάμου ἀποτελεῖ ἓνα ἀπόσταγμα ἀρετῆς καὶ σοφίας. Πολλοὶ ἄνθρωποι σήμερα αὐτοαποκαλοῦνται “προοδευτικοὶ” καὶ ἰσχυρίζονται πῶς ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ παρελθὸν δὲν ἔχει πρακτικὴ ἀξία, διότι πρέπει, λένε νὰ νοιαζόμαστε γιὰ τὸ τί μπορεῖ νὰ ὑλοποιηθῇ στὸ μέλλον. Σὲ αὐτοὺς ἀντιτάσσω, ὅτι ὁ ἄνθρωπος διψᾷ νὰ μάθῃ γιὰ τοὺς ἥρωες τοῦ παρελθόντος ἐπειδὴ ἔχει ἓναν ἐνδόμυχο σκοπὸ: νὰ τοὺς μοιάσῃ! Εἶναι λοιπὸν ὑψίστης σημασίας νὰ ἐπανεξετάσουμε ὅσους σήμερα θαυμάζουμε, νὰ τοὺς συγκρίνουμε μὲ ἥρωες ἀνθεκτικοὺς στὴν φθορὰ τοῦ χρόνου, ἀφοῦ ἡ ποιότητα τῶν εἰδωλῶν μας καθορίζει τὴν ἐξέλιξί μας. Εἶναι δύσκολο νὰ ἀντιληφθοῦμε, ὅτι ἡ πλειονότης τῶν προτύπων μὲ τὰ ὁποῖα τὰ Μ.Μ.Ε. μᾶς καταιγιζοῦν εἶναι κενολόγα, ὕλιστικά, ἄρα ἀναγκαῖα θὰ τὰ σβήσῃ ὁ χρόνος. Προστασία μας ἀπὸ φαῦλες ἐπιρροὲς εἶναι ἡ δίψα γιὰ ἀρετὴ καὶ ἡ γνῶσις· ἡ μὲν πρώτη φωλιάζει μέσα σὲ κάποιους, ἐνῶ ἡ δευτέρη εἶναι διάχυτη· ἀπαιτεῖται ὅμως ἐπιμονὴ καὶ προσωπικὸς κόπος γιὰ τὴν κατάκτησι ἀμφοτέρων.

*Νὰ κυτᾶς ἐκεῖ ποὺ θὲς νὰ πᾶς,
εἰδάλλως θὰ πᾶς ἐκεῖ ποὺ κυτᾶς.*

Μονάδες	Δεκάδες	Ἑκατοντάδες	Χιλιάδες
1=A	10=I	100=P	1000=,A
2=B	20=K	200=Σ	2000=,B
3=Γ	30=Λ	300=T	3000=,Γ
4=Δ	40=M	400=Υ	4000=,Δ
5=E	50=N	500=Φ	5000=,E
6 = F	60=Ξ	600=X	6000 =, F
7=Z	70=O	700=Ψ	7000=,Z
8=H	80=Π	800=Ω	8000=,H
9=Θ	90 = Q	900=λ	9000=,Θ

Πίναξ Α: Ἑλληνικὸ ἀριθμητικὸ σύστημα [8]

Ίστορία

Ἐχουν ὑπάρξει ἄνθρωποι τῶν ὁποίων τὸ ἔργο εἶναι ὁ ἴδιος τους ὁ βίος. Οἱ πιὸ μεγαλειώδεις ἀποφάσεις τους δὲν πρέπει νὰ χάνωνται στὴν λήθη, ἀλλὰ νὰ καταγράφονται καὶ νὰ διαδίδονται, ὥστε τοὺς ὑπολοίπους ἀνθρώπους νὰ καθοδηγοῦν καὶ νὰ ἐμπνέουν. Μία τόσης σημασίας καταγραφή θεωρῶ πὼς εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιδάμου, συγγεγραμμένος ἀπὸ τὸν Ἴσοκράτη.

Ὁ Ἀρχίδαμος, γεννηθεὶς στὴν Σπάρτη τὸ 400 π.Χ. ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀγησίλαο καὶ τὴν Κλεόρα, ἀνῆκε στὸ γένος τῶν Εὐρυπωντιδῶν, οἱ ὁποῖοι μαζί με τοὺς Ἀγιάδες ἐβασίλευαν στὴν Λακεδαιμόνα. Οἱ γενεὲς αὐτὲς ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ ἡμιθέου Ἡρακλέους, ἐξ οὗ καὶ ἡ προσωνυμία Ἡρακλειδεῖς. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχίδαμος εἶχε πολεμήσει σὲ ἀρκετὲς μάχες κατὰ τὴν βασιλεία τοῦ πατέρα του. Πέθανε ὅπως ἐπιθυμοῦσε: μαχόμενος ὑπὲρ συμμάχων στὴν σημερινὴ Ἰταλία τὸ ἔτος 338 π.Χ., ἀνήμερα τῆς μάχης τῆς Χαιρωνείας. Οἱ Σπαρτιάτες ἀνήγειραν ἀνδριάντα του στὴν ἀρχαία Ὀλυμπία, ὁ ὁποῖος ἐσυλήθη.

Ὁ Ἴσοκράτης [13] ἐγεννήθη στὴν Ἀθήνα τὸ 436 π.Χ. λίγο πρὶν τὸ ξέσπασμα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ πέθανε τὸ 338 π.Χ. λίγο πρὶν τὴν μάχη τῆς Χαιρωνείας, ἐπὶ ἀκμῆς Φιλίππου τῆς Μακεδονίας. Ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους Ἀθηναίους ῥήτορας. Τὸ ὄραμά του ἦταν τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων νὰ μετατραπῇ σὲ ἐνιαῖο κράτος. Ἀναγκαιότητα γιὰ τὴν ἔνωση τῶν Ἑλλήνων θεωροῦσε πὼς ἦταν ἡ Περσικὴ ἀπειλή. Παρόμοια γνώμη εἶχαν καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς, ὅπως ὁ Ἀγησίλαος τῆς Σπάρτης, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Μακεδονίας. Θεωρῶ πὼς, ἐπειδὴ ἐγνώριζαν ὅτι εἶχε φθάσει ἡ ὥρα γιὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀποκτήσει κοινὴ ἡγεσία, οἱ πόλεις ἀντεμάχοντο, ὡς πρὸς τὸ ποία θὰ ἡγεῖτο τελικῶς τοῦ ἔθνους. Οἱ ἐμφύλιες μάχες ἐληξάν μετὰ τὴν ἐπικράτησι τῶν Μακεδόνων.

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐξεφωνήθη ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιδάμου, αἱ Θῆβαι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ἐπαμεινώνδου εἶχαν ἀποκτήσει μεγάλῃ στρατιωτικὴ ἰσχὺ.

Οἱ Θηβαῖοι τὸ 371 π.Χ. ἐκινήθησαν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν στὰ Λεῦκτρα. Ὁ στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων στὴν μάχη αὐτὴν ἦταν ὁ συμβασιλεὺς Κλεόμβροτος, ὁ ὁποῖος ἠττήθη καὶ ἐξέπνευσε ἐκεῖ. Οἱ Θηβαῖοι, ἐν τέλει, ἐπεκράτησαν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐπέβαλαν ὡς ὄρο εἰρήνης τὴν ἐκκένωσι τῆς εὐφορης Μεσσήνης ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτες καὶ τὴν κατοίκησι τῆς γῆς αὐτῆς ἀπὸ τοὺς δούλους τῶν Σπαρτιατῶν, κάτι ποὺ ἂν συνέβαινε θὰ κατεδίκαζε τὴν Σπάρτη σὲ διαρκῆ πόλεμο μὲ τοὺς ὁμόρους της.

Ὁ Ἰσοκράτης συνέγραψε αὐτὸν τὸ λόγο τὸ 366 π.Χ. μὲ στόχο νὰ προτρέψῃ τοὺς Σπαρτιάτες νὰ ἀντισταθοῦν στοὺς Θηβαίους. Ἐθεωροῦσε ὅτι αἱ Θῆβαι ἀποτελοῦσαν ἐμπόδιο στὴν πανελλήνιο ἐνότητα, διότι κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους εἶχαν ταχθῇ μὲ τὸ μέρος τῶν Περσῶν. Ἐπίστευε ἐπὶ πλεόν ὅτι αἱ Ἀθῆναι δὲν θὰ ἄφηναν ἀβοήθητη τὴν Σπάρτη.

Στὸν λόγο του ὁ Ἀρχίδαμος προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τοὺς Σπαρτιάτες νὰ μὴ ἀφήσουν τὴν Μεσσήνη καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν ξανὰ σὲ μάχη τοὺς Θηβαίους. Ἐπιχειρηματολογεῖ πὺς εἶναι ἄδικο καὶ ἀνάνδρο νὰ αφήσουν τὴν γῆν τὴν ὁποῖαν κατοικοῦν ἐπὶ ἐπταχόσια ἔτη, καὶ παραθέτει σχέδιο γιὰ τὸ πὺς δὲν θὰ ριψοκινδυνέψουν τὴν ζωὴν τῶν ἀμάχων. Ἐκτιμᾷ πὺς ἂν ὑποκύψουν στοὺς ὄρους τῶν Θηβαίων θὰ εὕρισκωνται διαρκῶς σὲ πόλεμο μὲ τοὺς νέους κατοίκους τῆς γείτονος Μεσσήνης. Θεωρεῖ ὅτι ἡ ἥττα τους στὰ Λεῦκτρα, ὀφείλεται σὲ κακὴ στρατηγική, ἄρα δὲν ἀποκλείεται νὰ νικήσουν τοὺς Θηβαίους σὲ ἐπερχόμενη μάχη. Ἀλλὰ ἀκόμα κι ἂν ἡττηθοῦν δεύτερη φορὰ οἱ Σπαρτιάτες, ὑποστηρίζει πὺς μποροῦν νὰ διαμείνουν στὴν ὕπαιθρο καὶ νὰ ἀποτελέσουν κίνδυνο γιὰ τοὺς κατοίκους τῶν ἄλλων πόλεων. Ἐτσι προβλέπει ὅτι τελικῶς οἱ λοιπές πόλεις θὰ συντρέξουν, γιὰ τὸν ἐπαναπατρισμόν τους.

Ὁ Ἀρχίδαμος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου, τονίζει ὅτι ἡ ἀνδρεία εἶναι ὑπεράνω τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ χρόνου ζωῆς. Δηλώνει πὺς προτιμᾷ νὰ θυσιάσουν τὰ θνητὰ τους σώματα γιὰ νὰ κερδίσῃ ἡ πόλις δόξα ἀθάνατη. Θεωρεῖ χρέος ὅλων τῶν Σπαρτιατῶν νὰ τιμῆσουν τοὺς νόμους μὲ τοὺς ὁποῖους ἐκπαιδεύτηκαν. Τέλος τονίζει πὺς ὀφείλουν νὰ παραδώσουν

στοὺς ἀπογόνους τους τὴν δόξα, ποὺ παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς πατέρες τους.

Οἱ προσπάθειές του ἐδικαιώθησαν τέσσερα χρόνια ἀργότερα μὲ τὴν μάχη τῆς Μαντινείας τὸ 362 π.Χ., σὲ μία αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεσις ποὺ ἐδέχθη ὁ λακωνικὸς συνασπισμὸς (Λακωνία, Ἀθῆναι, Ἡλεία, Μαντίνεια καὶ Ἀχαΐα) ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, ἀπὸ τὸν συνασπισμὸ τῶν Θηβαίων (Ἄργος, Βοιωτία, Θεσσαλία, Σικυὼν, Εὐβοία, Λοκρὶς καὶ οἱ πόλεις τῶν Μαλιέων) ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ἐπαμεινώνδου [14]. Ὁ πλέον ἐμπειροπόλεμος Ἀγησίλαος, ὁ νικήσας τοὺς Πέρσας μέσα στὴν Ἀσία [15], συνέτριψε τὸν Ἐπαμεινώνδα στὸ ἀρκαδικὸ ὄροπέδιο, παρ' ὅλον ποὺ ὁ πρῶτος ἡγεῖτο ὀλιγοτέρων ἀνδρῶν. Στὴν μάχη αὕτῃ ἀπέθανε ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ οἱ σημαντικώτεροι στρατηγοί του. Μὲ τὸν θάνατό του ἔληξε καὶ ἡ ἡγεμονία τῶν Θηβαίων, καὶ ἄνοιξε ὁ δρόμος γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο.

...πολλήν ἡσυχίαν ἂν ἦγον...

A

Ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τον ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις

Ἴσως κάποιοι ἀπὸ ἐσᾶς ἀποροῦν, ἐπειδὴ ἐνῶ τὸν προηγούμενον χρόνον ἔχω παραμείνει σταθερὸς στοὺς νόμους τῆς πόλεως,

ὥς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τοσαύτην πεποίημαι τὴν μεταβολήν,

ὅσο δὲν γνωρίζω ἂν κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς συνομηλίκους μου, τόση ἔχω ποιήσει τὴν μεταβολήν,

ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν οἱ πρεσβύτεροι λέγειν,

ὥστε περὶ ὅσων ἀποφεύγουν οἱ πρεσβύτεροι νὰ ὁμιλήσουν,

περὶ τούτων νεώτερος ὢν παρελήλυθα συμβουλεύσων.

περὶ αὐτῶν ἂν καὶ νεώτερος ἔχω παρέλθῃ, νὰ σᾶς συμβουλεύσω.

Ἐγὼ δ' εἰ μὲν τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκῶς, πολλήν ἂν ἡσυχίαν ἦγον·

Ἐγὼ δὲ ἂν κάποιος ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους σὲ ἐσᾶς νὰ ἀγορεύουν ὅπως ἄξιζε στὴν πόλιν εἶχε μιλήσει, πολλήν ἡσυχίαν θὰ εἶχα·

νῦν δ' ὁρῶν τοὺς μὲν συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάττουσι,

τώρα ὅμως βλέποντας τοὺς μὲν νὰ συμφωνοῦν μὲ ὅσα οἱ ἐχθροὶ προστάττουν,

τοὺς δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀποσεσιωπηκότας,

τοὺς δὲ μὴ σθENAρά ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ τελείως σιωπηλοὺς,

ἀνέστην ἀποφανόμενος, ἃ γιγνώσκω περὶ τούτων,

σηκώθηκα γιὰ νὰ φανερώσω, αὐτὰ ποὺ γνωρίζω περὶ τούτων,

αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν τοῦ βίου τάξιν διαφυλάττων περιόψομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην αὐτῆς.

αἰσχρὸν νομίζοντας πῶς εἶναι, ἂν τὴν τάξιν τῆς ἰδιωτικῆς μου ζωῆς διαφυλάττων θὰ εἶδω τὴν πόλιν ἀνάξια νὰ ψηφίζῃ ἑαυτῆς.

...οὐ μὴν ὥς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν...

B

Ἦγοῦμαι δ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πρέπει τοὺς τηλικούτους σιωπᾶν,

Θεωρῶ δὲ ὅτι ἂν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πρέπει οἱ συνομήλικοι νὰ σιωποῦν, περὶ γε τοῦ πολεμεῖν ἢ μὴ προσήκειν τούτους μάλιστα συμβουλεύειν,

περὶ βεβαίως τοῦ νὰ πολεμοῦμε ἢ ὄχι ταιριάζει προπάντων σὲ αὐτοὺς νὰ συμβουλεύουν,

οἷπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος μεθέξουσιν,

οἱ ὅποιοι σαφῶς καὶ στὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν κινδύνων θὰ μετέχουν,

ἄλλως τε δὴ καὶ τοῦ γινῶναι τι τῶν δεόντων ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν.

ἄλλως τε βεβαίως καὶ νὰ γνωρίζουν γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ γίνη στὰ κοινὰ τοῦ καθεστῶτος μας.

Εἰ μὲν γὰρ ἦν δεδειγμένον ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους περὶ απάντων εἰδέναι τὸ βέλτιστον,

Ἄν μὲν ἦταν ἀποδεδειγμένον πῶς οἱ μὲν πρεσβύτεροι γνωρίζουν περὶ πάντων τὸ βέλτιστον,

τοὺς δὲ νεωτέρους μὴδὲ περὶ ἐνὸς ὀρθῶς γινώσκειν,

ἐνῶ οἱ δὲ νεώτεροι δὲν γνωρίζουν ὀρθῶς οὔτε περὶ ἐνός,

καλῶς ἂν εἶχεν ἀπείργειν ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν·

καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀπέχουμε ἐμεῖς ἀπὸ τὸ νὰ συμβουλεύουμε·

ἐπειδὴ δ' οὐ τῷ πλήθει τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων ἀλλὰ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις,

ἐπειδὴ δὲ, ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ πλήθους τῶν ἐτῶν ὥς πρὸς τὸ φρόνημα διακρινόμεθα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας,

πῶς οὐκ ἀμφοτέρων χρή τῶν ἡλικιῶν πεῖραν λαμβάνειν, ἵν' ἐξ ἀπάντων ὑμῖν ἐξῇ τῶν ρηθέντων ἐλέσθαι τὰ συμφορώτατα;

πῶς ἀμφοτέρων νὰ μὴ χρειάζεται τῶν ἡλικιῶν ἡ πεῖρα νὰ ληφθῇ, ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαγάγῃ ὁ καθένας ἀπὸ ἐσᾶς τὴν πλεον συμφέρουσαν

ἐπιλογὴν ἀπὸ τὰ λεχθέντα;

Θαυμάζω δ' ὅσοι τριήρων μὲν ἡγεῖσθαι καὶ στρατοπέδων ἄρχειν ἀξιοῦσιν ἡμᾶς,

Ἀπορῶ δὲ μὲ ὅσους τριήρων ἀξίους νὰ ἡγούμεθα καὶ στρατοπέδων νὰ ἄρχουμε θεωροῦν ἡμᾶς,

ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βουλευσάμενοι πολλαῖς ἂν συμφοραῖς καὶ μεγάλας τὴν πόλιν περιβάλλοιμεν,

περὶ τῶν ὁποίων ἂν δὲν σκεφθοῦμε καλῶς, μὲ πολλὰς συμφορὰς καὶ μεγάλες θὰ περιβάλλουμε τὴν πόλιν,

εἰπεῖν δ' ἃ γινώσκουμεν περὶ ὧν ὑμεῖς μέλλετε κρίνειν οὐκ οἶονται δεῖν ἡμᾶς,

τὸ νὰ εἰπωθῶν ὅπως αὐτὰ ποὺ γνωρίζουμε περὶ ὅσων ἐσεῖς πρόκειται νὰ ἀποφασίσετε δὲν πιστεύουν ὅτι ἀρμόζει σὲ μᾶς,

ἐν οἷς κατορθώσαντες μὲν ἅπαντας ὑμᾶς ὠφελήσομεν,

στὰ ὁποῖα ἂν μὲν δικαιωθοῦμε ὅλους ἐσᾶς θὰ ὠφελήσουμε,

διαμαρτόντες δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης αὐτοὶ μὲν ἴσως φαυλότεροι δόξομεν εἶναι,

ἂν ὅπως σφάλλουμε, θὰ φανοῦμε ὅτι εἴμεθα κατώτεροι ἀπὸ τὴν ἰδική σας γνώμην,

τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζημιώσαιομεν.

ἀλλὰ τὰ δὲ κοινὰ καθόλου δὲν θὰ ζημιώναμε.

Οὐ μὴν ὥς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὥς ἄλλως πως παρεσκευασμένος ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον,

Ἢ ὅχι ὅμως ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ ἀγορεύω, οὔτε διαφορετικὰ ἐπιδιώκω νὰ ζῶ, ἐὰν τὸν παρελθόντα χρόνον

οὕτως εἴρηκα περὶ τούτων,

ἔτσι ὠμίλησα περὶ τούτων,

ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς προτρέψαι μηδεμίαν ἀποδοκιμάζειν τῶν ἡλικιωῶν ἀλλ' ἐν ἀπάσαις ζητεῖν,

ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς προτρέψω καμμίαν νὰ μὴ ἀποδοκιμάζετε ἀπὸ τίς ἡλικίας ἀλλὰ σὲ ὅλες νὰ ἀναζητῆτε,

εἴ τίς τι δύναται περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων εἰπεῖν ἀγαθόν.

ἂν κάποιος κάτι δύναται περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων νὰ εἰπεῖ κάτι ἀγαθόν.

...ὑπὲρ ἐλευθερίας
οὐδὲν ὃ τι τῶν δεινῶν
οὐχ ὑπομενετέον...

Γ

Ὡς ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περὶ τοσοῦτων τὸ μέγεθος ἡμῖν γέγονε, Διότι ἂφ' ὅτου τὴν πόλιν κατοικοῦμε, κανεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος γιὰ τόσα στὸ μέγεθος σὲ μᾶς ἔγινε,

περὶ ὅσων νυνὶ βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν.

περὶ ὅσων τώρα γιὰ νὰ ἀποφασίσουμε συγκεντρωθήκαμε.

Πρότερον μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ τῶν ἄλλων ἄρχειν ἡγωνιζόμεθα,

Πρότερον μὲν ὑπὲρ τοῦ νὰ ἄρχουμε τῶν ἄλλων ἡγωνιζόμεθα,

νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προσταττόμενον·

τώρα ὅμως ὑπὲρ τοῦ νὰ μὴ πράξουμε ἑμεῖς τὸ προσταττόμενον·

ὃ σημεῖον ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὃ τι τῶν δεινῶν οὐχ ὑπομενετέον,

τὸ ὁποῖον σημάδι ἐλευθερίας εἶναι, ὑπὲρ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει ὅποιοδήποτε ἐκ τῶν δεινῶν ποὺ δὲν εἶναι ὑπομενετέον,

οὐ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μὴ λίαν ἀνάνδρως διακειμένοις ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιοιμένοις.

ὄχι μόνον ὑπὸ ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι δὲν διάκεινται πολὺ ἀνάνδρως, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐλάχιστον ἀντιποιοῦνται ἀρετῆς.

Ἐγὼ μὲν οὖν, εἰ δεῖ τοῦμὸν ἴδιον εἰπεῖν,

Ἐγὼ μὲν λοιπὸν, ἂν πρέπει διὰ ἐμὲ τὸν ἴδιον νὰ ὁμιλῶ,

ἐλοίμην ἂν ἀποθανεῖν ἤδη μὴ ποιήσας τὸ προσταττόμενον μᾶλλον ἢ πολλαπλάσιον χρόνον ζῆν τοῦ τεταγμένου ψηφισάμενος,

θὰ προτιμοῦσα νὰ πεθάνω ἤδη μὴ πράττοντας τὸ προσταττόμενον, παρὰ
πολλαπλάσια χρόνια νὰ ζήσω τοῦ πεπρωμένου μου, ψηφίζοντας,
ἃ Θηβαῖοι κελεύουσιν·

ἐκεῖνα ποὺ οἱ Θηβαῖοι κελεύουν·

αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ γεγονώς μὲν ἀφ' Ἑρακλέους,

διότι θὰ αἰσχυνόμουν, ἂν γόνος τοῦ μὲν Ἑρακλέους,

**τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐτὸς δ' ἐπίδοξος ὢν τυχεῖν
τῆς τιμῆς ταύτης,**

τοῦ δὲ πατρὸς βασιλέως, ἐπίδοξος δὲ ὁ ἴδιος νὰ τύχω τῆς τιμῆς αὐτῆς,

περιῖδοιμι, καθ' ὅσον ἐστὶν ἐπ' ἐμοί,

παρέβλεπα, καθ' ὅσον εἶναι στὸ χέρι μου,

τὴν χώραν, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον,

τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες σὲ ἐμᾶς κληροδότησαν,

ταύτην τοὺς οἰκέτας τοὺς ἡμετέρους ἔχοντας.

τούτην οἱ ὑπηρετές μας νὰ ἔχουν.

Ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν

Ἀξιῶνω καὶ ἐσεῖς τὴν ἴδιαν γνώμην μὲ μένα νὰ ἔχετε,

ἐνθυμηθέντας ὅτι μέχρι μὲν ταυτησὶ τῆς ἡμέρας δεδυσ-

τυχηκέναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Θηβαίους,

ἐνθυμούμενοι ὅτι μέχρι καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν ποὺ πιστεύουμε ὅτι ἔχουμε

δυστυχῆσει στὴν μάχην μὲ τοὺς Θηβαίους,

καὶ τοῖς μὲν σώμασι κρατηθῆναι διὰ τὸν οὐκ ὀρθῶς ἡγη-
σάμενον,

καὶ πὼς τὰ σώματά μας ἐνίκηθησαν ἐξ' αἰτίας τῆς μὴ ὀρθῆς καθοδηγήσεως,

τὰς δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν ἀηττήτους ἔχειν,

οἱ ψυχές μας ἀκόμη καὶ τώρα ἀήττητες εἶναι,

**εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους προησόμεθα τι
τῶν ἡμετέρων αὐτῶν,**

ἂν ὅμως φοβούμενοι τοὺς ἐπερχομένους κινδύνους παραχωρήσουμε κάτι
δικὸ μας,

βεβαιώσουμεν τὰς Θηβαίων ἀλαζονείας

θὰ ἐπιβεβαιώσουμε τῶν Θηβαίων τὰς ἀλαζονείας

καὶ πολὺ σεμνότερον τρόπαιον τοῦ περὶ Λεῦκτρα καὶ φανε-

ρώτερον στήσομεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν·

καὶ πολὺ σεβαστότερον τρόπαιον ἀπὸ τῶν Λευκτρῶν καὶ φανερώτερον θὰ στήσουμε γιὰ μᾶς τοὺς ἴδιους·

τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγεννημένον.

τὸ μὲν προῖδον ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς δικῆς μας διανοίας θὰ εἶναι γέννημα.

Μηδεὶς οὖν ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν.

Κανεῖς λοιπόν ἄς μὴ σᾶς πείσῃ μὲ τέτοιες αἰσχύνες τὴν πόλιν νὰ περιβάλουμε.

...μὴ δι' ἐτέρων
ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐτῶν πειρῶμεν σώζεσθαι...

Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύκασιν ὑμῖν,

Ἐξ ἄλλου μὲ μεγάλην προθυμίαν οἱ σύμμαχοι συμβούλευσαν ἑσᾶς,

ὥς χρὴ Μεσσήνην ἀφέντας ποιησάσθαι τὴν εἰρήνην.

πὼς χρειάζεται τὴν Μεσσήνην ἀφήνοντας νὰ συνάψετε τὴν εἰρήνην.

Οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποστᾶσιν ἡμῶν.

Μὲ τοὺς ὁποίους δικαίως θὰ ὀργίζεσθε πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅτι μὲ αὐτοὺς ποὺ ἐξ ἀρχῆς ἀπεστάτησαν ἀπὸ ἐμᾶς.

Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀφέμενοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν,

Ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν ἀφήνοντας τὴν φιλίαν μας τὶς πόλεις τοὺς ἀπώλεσαν εἰς στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ πολιτείας πονηράς ἐμβalόντες,

σὲ ἐξεγέρσεις καὶ σφαγὰς καὶ πολιτεύματα πονηρὰ ἐμβalόντας,

οὗτοι δ' ἡμᾶς ἤκουσι κακῶς ποιήσοντες·

ἐνῶ οἱ δὲ τούτοι σὲ ἐμᾶς ἔρχονται κακὸν νὰ κάνουν·

τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων
 ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσιν κτησάμενοι κατέλιπον,
 ἀφοῦ τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν κατέκτησαν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων,
 ἐπὶ ἑπτακοσία ἔτη εἰς ἡμᾶς κληροδότησαν,
 ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πείθουσιν ὑμᾶς ἀποβαλεῖν,
 αὐτὴν σὲ ὀλίγον χρόνον πείθουν ἐσᾶς νὰ ἀποβάλετε,
 ἥς οὐτ' ἀπρεπεστέραν τῇ Λακεδαίμονι συμφορὰν οὔτε
 δεινότεραν οὐδέποτε ἂν εὑρεῖν ἡδυνήθησαν.
 τέτοια οὔτε ἀπρεπεστέραν γιὰ τὴν Λακεδαίμονα συμφορὰν οὔτε δεινότεραν
 οὐδέποτε νὰ εὕρουν θὰ μποροῦσαν.
Εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας καὶ τοσαύτην ἡμῶν κατε-
γνώκασιν ἀνανδρίαν,
 Σὲ τέτοιοιον βαθμὸν ἔχουν φθάσει πλεονεξίας καὶ τόσην εἰς ἡμᾶς καταλογί-
 ζουν ἀνανδρίαν,
 ὥστε πολλάκις ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν,
 ὑπὲρ Μεσσήνης οὐκ οἶονται δεῖν κινδυνεύειν,
 ὥστε ἐνῷ πολλὰς φορὰς ἀξίωσαν ἡμᾶς ὑπὲρ τῆς χώρας τοὺς νὰ πολεμοῦμε,
 ὑπὲρ Μεσσήνης δὲν πιστεύουν πῶς πρέπει νὰ κινδυνεύσουν,
 ἀλλ' ἰν' αὐτοὶ τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται,
 ἀλλὰ γιὰ νὰ καρπῶνονται τὴν ἰδικήν τοὺς μὲ ἀσφάλειαν,
 πειρῶνται διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς χρή τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας
 παραχωρῆσαι,
 ἀποπειρῶνται νὰ συμβουλευσούν ἐσᾶς, πῶς χρειάζεται τοὺς ἐχθροὺς τὴν
 δικὴν μας νὰ παραχωρήσουμε,
 καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν,
 καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπειλοῦν
 ὥς εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην
 κατὰ σφᾶς αὐτούς.
 πῶς ἂν δὲν συμφωνήσουμε σὲ αὐτά, θὰ κάνουν τὴν εἰρήνην γιὰ τοὺς ἑαυ-
 τοὺς τοὺς.
 Ἐγὼ δ' οὐ τοσοῦτω χαλεπώτερον ἡγοῦμαι τὸν κίνδυνον
 ἡμῖν ἔσεσθαι τὸν ἄνευ τούτων,
 Ἐγὼ δὲ ὄχι τόσο δυσκολώτερον θεωρῶ τὸν κίνδυνον στὸν ὁποῖον θὰ εἶ-

μαστε ἄνευ τούτων,

**ὅσῳ καλλίῳ καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
ὀνομαστότερον·**

ὅσο καλλίτερον καὶ λαμπρότερον καὶ διὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διαση-
μότερον·

**τὸ γὰρ μὴ δι' ἐτέρων ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐτῶν πειρᾶσθαι σώζε-
σθαι καὶ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν**

ἀφοῦ ὁχι μέσῳ τῶν ἐτέρων, ἀλλὰ μέσῳ τῶν ἑαυτῶν μας τὸ νὰ ἐπιχειροῦμε
νὰ σωθοῦμε καὶ νὰ ὑπερτερήσουμε τῶν ἐχθρῶν

ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς πόλεως ἔργοις ἐστίν.
εἶναι ὁμολογούμενον καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔργα τῆς πόλεως.

...μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος...

E

**Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγαπήσας, ἀλλ' αἰεὶ νομίζων
τοὺς περὶ τοῦτο διατρίβοντας ἀργότερους εἶναι πρὸς τὰς
πράξεις,**

Οὐδέποτε τοὺς λόγους ἀγάπησα, ἀλλὰ πάντοτε νόμιζα ὅτι ὅσοι ἀσχολοῦ-
νται μὲ αὐτούς, ὑστεροῦν στίς πράξεις,

**νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησαίμην ἢ δυνηθῆναι περὶ
τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διελθεῖν·**

τώρα ὅμως τίποτε δὲν θὰ ἤθελα νὰ πράξω περισσότερο ἀπὸ τὸ νὰ μπορέσω
περὶ τῶν προκειμένων νὰ ὁμιλήσω ὅπως θέλω·

**ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν
αἴτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει.**

διότι στὴν παροῦσα κατάστασι, ἐλπίζω μέσῳ τούτων νὰ γινόμεναι αἴτιος
μεγίστων ἀγαθῶν στὴν πόλιν.

...Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες...

F

Πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς,
 Πρῶτον λοιπὸν πιστεύω πῶς πρέπει νὰ διαλεχθῶ πρὸς ἐσᾶς,
 ὃν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην,
 διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀποκτήσαμε τὴν Μεσσήνην,
 καὶ δι' ἧς αἰτίας ἐν Πελοποννήσῳ κατωικήσατε,
 καὶ διὰ ποία αἰτία στὴν Πελοπόννησον κατοικήσατε,
 Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες.
 ὥς Δωριεῖς ποὺ εἴσθε, παλαιόθεν.
 Διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι πορρωτέρωθεν,
 Διὰ τοῦτο θὰ τὰ πιάσω ἀπὸ τὴν ἀρχήν,
 ἵν' ἐπίστηθε, διότι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἐπιχειροῦσιν
 ἀποστερεῖν,
 ὥστε νὰ γνωρίζετε, διὰ τί αὐτὴν τὴν χώραν ἐπιχειροῦν νὰ ἀποστερήσουν
 ἀπὸ ἐσᾶς,
 ἣν ὑμεῖς οὐδὲν ἤττον ἢ τὴν ἄλλην Λακεδαίμονα κέκτησθε
 δικαίως.
 τὴν ὁποῖαν ἐσεῖς, ὅχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπην Λακεδαίμοναν κατέχετε
 δικαίως.

...Ἡρακλῆς θεός
 ἐκ θνητοῦ γενόμενος....

Z

Ἐπειδὴ γὰρ Ἡρακλῆς μετέλλαξε τὸν βίον, θεὸς ἐκ θνη-
 τοῦ γενόμενος,
 Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς μετέλλαξε τὸν βίον, ἔχοντας γίνει θεὸς ἀπὸ θνη-
 τός,

κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύ-
 ναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις καὶ κινδύνοις ἦσαν,
 στὴν ἀρχὴν τὰ παιδιὰ αὐτοῦ ἐξαιτίας τῆς δυνάμεως τῶν ἐχθρῶν σὲ πολλὰς
 περιπλανήσεις καὶ κινδύνους ἦσαν,
 τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως κατώκησαν ἐν Δωριεῦσιν.
 ὅταν ὅμως πέθανε ὁ Εὐρυσθεὺς κατοίκησαν στοὺς Δωριεῖς.
 Ἐπὶ δὲ τρίτης γενεᾶς εἰς Δελφοὺς ἀφίκοντο,
 Ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης γενεᾶς ἀφίχθησαν στοὺς Δελφούς,
 χρήσασθαι τῷ μαντεῖῳ περὶ τινῶν βουλευθέντες.
 χρησμὸς γιὰ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ μαντεῖο περὶ κάποιων θεμάτων ποὺ ἤθε-
 λαν.
 Ὁ δὲ θεὸς περὶ μὲν ὧν ἐπηρώτησαν οὐκ ἀνεῖλεν,
 Ὁ δὲ θεὸς περὶ μὲν ὅσων ἐρώτησαν δὲν ἀπήντησε,
 ἐκέλευσε δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν πατρώαν ἰέναι χώραν.
 ἀλλὰ προέτρεψε αὐτοὺς στὴν πατρώαν νὰ πορευθοῦν γῆν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰσοκράτης ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὶς διδασκόμενες στὰ
 σχολεῖα ἰνδοευρωπαϊκὲς θεωρίες [17] περὶ καθόδου τῶν Δωριέων ἀπὸ ἀσι-
 ατικὲς χώρες, ἀφοῦ οἱ Δωριεῖς πατρώα θεώρησαν ...τὴν Πελοπόννησο. Ὁ
 Ἰσοκράτης περιγράφει ὅτι οἱ Δωριεῖς ἀρχικὰ κατοικοῦσαν στὴν Πελοπόννησο
 ἀπὸ ὅπου τοὺς ἐξεδίωξε ὁ Εὐρυσθεύς. Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι οἱ Δωριεῖς
 περιπλανήθηκαν στὴν Στερεὰ Ἑλλάδα, στὴν Θεσσαλία καὶ στὴν Μακε-
 δονία (ἐξ οὗ καὶ ὅτι τὸ γένος τῶν Μακεδόνων εἶναι Δωρικό) καὶ ἐν τέλει
 ἐπαναδιεκδίκησαν τὴν Πελοπόννησο, ὅπου καὶ ἐγκαταστάθηκαν ἐς αἰί [24].
 Ἡ θεωρία περὶ ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς εἰσῆχθη ἀπὸ βορειοευρωπαίους γλωσ-
 σολόγους βασιζομένη σὲ ἡχητικὲς ὁμοιότητες μεταξὺ εὐρωπαϊκῶν λέξ-
 εων. Σύμφωνα μὲ αὐτὴν, οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι ἀφίχθησαν στὴν χερσόνησο
 τοῦ Αἴμου κατὰ τὸ 2500-2000 π.Χ. Οἱ γλωσσολόγοι αὐτοὶ ἐθεωρήσαν ὅτι οἱ
 αὐτόχθονες, οἱ κατοικοῦντες στὴν Ἑλλάδα πρὸ τοῦ 2500 π.Χ., δὲν μιλοῦσαν
 τὴν γλῶσσα ποὺ σήμερα ἀποκαλοῦμε ἀρχαία ἑλληνική, ἀλλὰ κάποια τοπικὴ
 διάλεκτο. Ὑπέθεσαν λοιπόν, πὼς τὰ ἑλληνικὰ γεννήθηκαν ἀπὸ τὴν μίξι τῆς
 ἰνδοευρωπαϊκῆς μὲ τὴν τοπικὴ γλῶσσα. Ὁ ἀρχαιολόγος ὅμως Αδαμάντιος
 Σάμψων θὰ ἔμεινε ἀνΑΥΔος, ὅταν ἔφερε στὸ φῶς θραῦσμα κεραμικῆς

ἐπιγραφῆς ἀπὸ νεολιθικὸ οἰκισμὸ ἀλιέων στὸ σπήλαιο τοῦ Κύκλωπος στὶς Σποράδες χρονολογημένο περὶ τὸ 5000 π.Χ. μὲ τὰ σκοπύμως ἐγχαραγμένα σύμβολα “ΑΥΔ”. Ὁ Καθ. Σάμψων σὲ συνέντευξί του ἀναφέρει, πὼς παρεμφερὲς εἶδος νεολιθικῆς πρωτογραφῆς βρέθηκε καὶ στὸ Δισπηλιὸ τῆς Καστοριάς σὲ λιμναῖο οἰκισμὸ τοῦ 6000 π.Χ., ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες τοποθεσίες τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου (Βουλγαρία, Ρουμανία), οἱ ὁποῖες εἶναι κατὰ πολὺ ὕστερες τῶν ἐλληνικῶν οἰκισμῶν (4500 π.Χ.) [19, 20, 21, 22]. Ἄν ἡ ἀποκρυπτογράφηση τῶν γραφῶν δείξῃ ὅτι ἀνταποκρίνονται στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα, θὰ συζητοῦμε γιὰ “ἄνοδο τῶν Ἑλλήνων” παρὰ γιὰ “κάθοδο τῶν Ἰνδοευρωπαϊῶν”, ἀφοῦ θὰ μπορῇ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις νὰ ἐξηγήσῃ τὶς ὁμοιότητες τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Οἱ ἐπιγραφές εἶναι κατὰ πολὺ ἀρχαιότερες ὅχι μόνον τῆς καθόδου τῶν Ἰνδοευρωπαϊῶν μὰ καὶ τῆς ὑποτιθεμένης εἰσαγωγῆς τοῦ “φοινικικοῦ” ἀλφαβήτου (800 π.Χ.). Ἡ θεωρία περὶ φοινικικῆς προελεύσεως τοῦ ἀλφαβήτου στηρίχθηκε σὲ ἓνα χωρίο τοῦ Ἡροδότου [17, 23], γιὰ τὸ ὁποῖον ὁ Πλούταρχος τὸν χαρακτήρισε κακοήθη καὶ συνέγραψε μάλιστα καὶ βιβλίον “Περὶ τῆς Ἡροδότου Κακοηθείας” [13]. Ἰσχυρίζεται δὲ ὁ Πλούταρχος πὼς ὁ Ἡρόδοτος ἔγραψε γιὰ τοὺς Θηβαίους ὅτι δὲν εἶναι Ἕλληνες, ἀλλὰ Φοίνικες, γιὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ ποὺ δὲν τὸν χρημάτισαν καὶ τὸν ἐξόρισαν ἀπὸ τὴν πόλιν τους.

Σκοποῦμενοι δὲ τὴν μαντείαν εὕρισκον Ἄργος μὲν κατ’ ἀγχιστείαν αὐτῶν γιγνόμενον,

Σκεπτόμενοι τὴν μαντείαν βρήκαν ὅτι τὸ Ἄργος ἐξ ἀγχιστείας ἔγινε δικὸν τους:

Εὐρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος μόνονι Περσειδῶν ἦσαν καταλελειμμένοι,

ἀφοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Εὐρυσθέως μόνον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Περσέως εἶχαν ἀπομείνει·

Λακεδαίμονα δὲ κατὰ δόσιν,

ἀλλὰ καὶ ἡ Λακεδαίμων ὥς δῶρον:

ἐκβληθεὶς γὰρ Τυνδάρεως ἐκ τῆς ἀρχῆς,

διότι ὁ ἐκδιωγμένος Τυνδάρεως ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν,

ἐπειδὴ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη-

σαν,

ἐπειδὴ ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐξηφανίσθησαν,

[9, 10, 11] Ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης, γεννημένοι ἀπὸ τὴν Λήδα, ἀδελφοὶ τῆς Ὠραίας Ἑλένης, γνωστοὶ καὶ ὡς Διόσκουροι (Διὸς κοῦροι=υἱοὶ τοῦ Διὸς), ἦσαν δίδυμα ἀδέλφια πὺ εἶχαν δύο πατέρες ἕναν θνητὸ καὶ ἕναν θεό: ὁ θνητὸς ἦταν ὁ Σπαρτιάτης βασιλεὺς Τυνδάρεως καὶ ὁ θεὸς ὁ Ζεὺς. Ἡ παράδοσις λέει πὺς οἱ Διόσκουροι γεννήθηκαν μέσα σὲ ἕνα αὐγὸ στὸ ὄρος Ταύγετος, ὡς Λακεδαιμόνιοι παῖδες· ἔλαβαν μέρος στὸ κυνήγι τοῦ καλυδωνίου κάπρου καὶ στὴν ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία· ἐξεστράτευσαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὅταν ἐβασίλευε ὁ Θησεύς, μὲ σκοπὸ νὰ ἀπελευθερώσουν τὴν αἰχμάλωτη ἀδελφὴ τους Ἑλένη· ἐπολέμησαν ἐπίσης ἐναντὶον τῶν υἱῶν τοῦ Ἴπποκόοντος, ἐπειδὴ εἶχαν ἐκθρονίσει τὸν Τυνδάρεων. Ὁ Ζεὺς τοὺς ἐναστέρισε μετὰ θάνατον στὸν ἀστερισμὸ τῶν “Διδύμων”. Οἱ ἀνθρώποι τοὺς τιμοῦν ἔκτοτε τὸν μῆνα Ἰούλιο ὡς θεοὺς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, μὲ τὴν γιορτὴ τῶν Διοσκουρείων [12].

**καταγαγόντος αὐτὸν Ἡρακλέους δίδωσιν αὐτῷ τὴν χώραν
διὰ τε τὴν εὐεγερσίαν ταύτην**

κατὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τοῦ ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ διίδει εἰς αὐτὸν τὴν χώραν,
διὰ τὴν εὐεργεσίαν αὐτὴν

καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς τοὺς παῖδας,

καὶ διὰ τὴν συγγένειά του μὲ τὰ παιδιὰ του·

Μεσσήνην δὲ δορυάλωτον ληφθεῖσαν,

τὴν Μεσσήνην μὲ τὸ δόρυ ἔλαβαν:

**συληθεῖς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας ὑπὸ
Νηλέως καὶ τῶν παιδῶν πλὴν ὑπὸ Νέστορος,**

διότι ὁ Ἡρακλῆς, ἀφοῦ ὁ Νηλεὺς καὶ τὰ παιδιὰ του ἔκτος τοῦ Νέστορος
τοῦ ἐλήστεψαν τὰ βόδια ἀπὸ τὴν Ἐρύθεια,

**λαβὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον τοὺς μὲν ἀδίκησαντας ἀπέκτεινεν,
λαμβάνοντας τὴν Μεσσήνην αἰχμάλωτον ἐφόνευσεν ὅσους εἶχαν διαπράξει
ἀδίκηματα,**

Νέστορι δὲ παρακατατίθεται τὴν πόλιν,

στὸν Νέστορα δὲ ἐμπιστεύεται τὴν πόλιν,
 νομίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν,
 ἐπειδὴ ἐνόμιζε πὼς αὐτὸς εἶχε καλὸ φρόνημα,
ὅτι νεώτατος ὢν οὐ συνεξήμαρτε τοῖς ἀδελφοῖς.
 διότι ἂν καὶ νεώτατος δὲν ἡμάρτησε μαζί με τοὺς ἀδελφούς του.

...τριχῇ διείλοντο τὰς βασιλείας...

Η

Ἵπολαβόντες δ' οὕτως ἔχειν τὴν μαντείαν
 Ἐκλαμβάνοντας ἔτσι τὴν μαντείαν
καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους παραλαβόντες
 καὶ τοὺς δικούς σας προγόνους παραλαμβάνοντας
καὶ στρατόπεδον συστησάμενοι
 καὶ συστήνοντας στρατόπεδον
τὴν μὲν ἰδίαν χώραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συνακολουθοῦσιν
ἔδωσαν,
 τὴν μὲν δικήν τους χώραν στὸ κοινὸν ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦσε ἔδωσαν,
τὴν δὲ βασιλείαν ἐξαίρετον αὐτοῖς παρ' ἐκείνων ἔλαβον·
 τὴν δὲ βασιλείαν ἐξαιρώντας ἀπὸ ἐκείνους γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους ἔλαβαν·
ἐπὶ δὲ τούτοις πίστεις ἀλλήλους δόντες ἐποιοῦντο τὴν
στρατείαν.
 ἐπιπλέον τούτων ὅρκους μεταξὺ ἀλλήλων δίνοντας ἔκαναν τὴν ἐκστρατείαν.
Τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ γενομένους
 Τοὺς μὲν λοιπὸν κινδύνους ποὺ στὴν πορείαν ἔγιναν,
καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας
 καὶ τίς ἄλλες πράξεις τίς τίποτα στὸ παρὸν προσφέρουσας,
τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν;
 γιατί πρέπει νὰ χασομερῶ περιγράφοντας;
Πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς εἰρήμενοις

κατοικοῦντας

Ἄφοῦ δὲ ἐνίκησαν στὸν πόλεμο τοὺς κατοίκους τῶν προαναφερθέντων τόπων,

τριχῇ διείλοντο τὰς βασιλείας.

σὲ τρία διήρεσαν τὴν βασιλείαν.

Ἵμεῖς μὲν οὖν μέχρι ταυτησί τῆς ἡμέρας ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις,

ἐσεῖς μὲν λοιπὸν μέχρι αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐμμένετε στίς συνθήκας καὶ στοὺς ὅρκους,

οὓς ἐποίησασθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους·

τοὺς ὁποίους ἐδώσατε πρὸς τοὺς ἰδικούς μας προγόνους·

διὸ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε,

δι' αὐτὸ καὶ στὸν παρελθόντα χρόνον καλλίτερα τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε,

καὶ τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρή τοιούτους ὄντας βέλτιον ἢ νῦν πράξειν.

καὶ στὸ μέλλον νὰ προσδοκάτε πρέπει τέτοιοι ὄντες καλλίτερα ἀπὸ τώρα νὰ πράττετε.

Μεσσήνιοι δ' εἰς τοῦτ' ἀσεβείας ἦλθον,

Οἱ Μεσσήνιοι δὲ σὲ τόση ἀσέβειαν ἦλθαν,

ὥστ' ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κρεσφόντην τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως,

ὥστε μετ' ἐπιβουλῆς ἐφόνευσαν τὸν Κρεσφόντην τὸν ἰδρυτὴν μὲν τῆς πόλεως,

κύριον δὲ τῆς χώρας, ἑκγονον δ' Ἡρακλέους, αὐτῶν δ' ἡγεμόνα γεγεννημένον.

κύριον δὲ τῆς χώρας, ἀπόγονον τοῦ Ἡρακλέους, ποὺ εἶχε γίνοι ἡγεμὼν αὐτῶν.

Διαφυγόντες δ' οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους ἰκέται κατέστησαν ταυτησί τῆς πόλεως,

Διαφυγόντες δὲ οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους ἰκέται ἐγίναν αὐτῆς τῆς πόλεως,

ἄξιοῦντες βοηθεῖν τῷ τεθνεῶτι καὶ τὴν χώραν διδόντες ἡμῖν.

ἔχοντας τὴν ἀξίωσιν νὰ βοηθήσουμε τὸν θανόντα καὶ τὴν χώραν δίνοντας σὲ ἐμᾶς.

Ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεὸν κάκεινου προστάξαντος δέχεσθαι ταῦτα καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἡδίκημένοις

Ἐρωτώντας δὲ τὸν θεὸν καὶ ἐκείνου προστάξαντος νὰ δέχεσθε αὐτὰ καὶ τιμωρήσετε γιὰ τοὺς ἀδίκημένους,

ἐκπολιορκήσαντες Μεσσηνίους οὕτως ἐκτήσασθε τὴν χώραν.
ἐπολιορκήσατε τοὺς Μεσσηνίους καὶ ἔτσι ἀποκτήσατε τὴν χώραν.

....εἰ μηδεὶς

ἂν ἀξιώσει ζῆν

ἀποστερούμενος τῆς πατρίδος...

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων ἡμῖν ἀκριβῶς μὲν οὐ διῆλθον,

Περὶ μὲν λοιπὸν τῶν ὅσων ἐξ ἀρχῆς συνέβησαν εἰς ἐμᾶς με ἀκρίβεια μὲν δὲν ἀναφέρθηκα,

ὁ γὰρ παρὼν καιρὸς οὐκ ἐᾷ μυθολογεῖν,

ἀφοῦ ὁ παρὼν καιρὸς δὲν ἐπιτρέπει τὸ νὰ ἐξιστοροῦμε,

ἀλλ' ἀναγκαῖο ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆ-
ναι περὶ αὐτῶν,

ἀλλ' ἀναγκαῖο ἦταν συντομώτερα παρὰ σαφέστερα νὰ διαλεχθῶ περὶ αὐτῶν.

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων οἶμαι πᾶσι φανερόν εἶναι,

παραταῦτα καὶ μέσω τούτων νομίζω φανερόν στοὺς πάντας εἶναι,

διότι τὴν ὁμολογουμένην ἡμετέραν εἶναι χώραν οὐδὲν δια-
φερόντως κεκτημένοι τυγχάνομεν ἢ τὴν ἀμφισβητούμενην.

διότι τὴν καθομολογουμένη ὡς ἰδικὴν μας χώραν ὄχι διαφορετικὰ τυγχάνει
νὰ κατέχουμε ἀπὸ τὴν ἀμφισβητούμενην.

Ταύτην τε γὰρ οἰκοῦμεν δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, ἀνελό-
ντος δὲ τοῦ θεοῦ, πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας.

Ἄφοῦ καὶ αὐτὴν κατοικοῦμε, ἐπειδὴ ἄφ' ἐνὸς μᾶς τὴν ἔδωσαν οἱ Ἑρα-
κλιδεῖς, κατὰ τὸν χρησμόν τοῦ θεοῦ, ἄφ' ἑτέρου στὸν πόλεμον ἐνικήσαμε
τοὺς ἰδιοκτῆτες τῆς·

**ἐκεῖνην τ' ἐλάβομεν παρὰ τῶν αὐτῶν καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον
καὶ ἐκεῖνην ἐλάβαμε ἀπὸ τοὺς ἰδίους καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον
καὶ ταῖς μαντεῖαις χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς.**

καὶ κáνοντας χρῆσιν τῶν ἰδίων μαντειῶν.

**Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν ὥστε μηδὲν περὶ ἐνὸς ἀντιλέγειν,
Ἐὰν μὲν λοιπὸν τόσα ἀνεχόμεθα ὥστε περὶ οὐδενὸς νὰ μὴ ἀντιλέγωμε,
μηδ' ἂν αὐτὴν τὴν Σπάρτην ἐκλιπεῖν προστάττωσιν ἡμῖν,
οὔτε ἂν τὴν ἰδίαν τὴν Σπάρτην νὰ ἐγκαταλείψουμε προστάξουν ἐμᾶς,
περίεργόν ἐστιν ὑπὲρ Μεσσήνης σπουδάζειν·**

περίεργον εἶναι ὑπὲρ τῆς Μεσσήνης νὰ προβληματιζόμαστε·

**εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξιώσειε ζῆν ἀποστερούμενος τῆς πα-
τρίδος,**

ἂν ὅμως οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν θὰ ἀξίωνε νὰ ζήσῃ ἀποστερούμενος τῆς πατρίδος,
προσῆκει καὶ περὶ ἐκεῖνης τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνῶμην ἔχειν.

τότε ἀρμόζει καὶ περὶ Μεσσήνης τὴν ἰδίαν ἐσεῖς γνῶμην νὰ ἔχετε.

**Τὰ γὰρ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμ-
φοτέρων αὐτῶν ἔχομεν εἰπεῖν.**

Τὰ ἴδια συνεπῶς δικαιώματα καὶ τοὺς ἴδιους λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν
ἔχουμε νὰ εἴπωμεν.

...τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν Ἀσίαν
ὥς πατρώαν οὔσαν ἀποδιδόασιν...

I

Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὑμᾶς λέληθεν,

Ἄλλὰ οὔτε ἐκεῖνα σᾶς ἔχουν διαφύγει,

ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινὰς,

ὅτι αἱ κτήσεις καὶ ἰδιωτικὲς καὶ κοινές,

ἂν ἐπιγένηται πολὺς χρόνος,

ἂν περάσῃ πολὺς χρόνος,

κυρίας καὶ πατρώας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν.

ιδιόκτητες καὶ πατρικὲς ὅλοι πὼς εἶναι νομίζουν.

Ἕμεῖς τοίνυν Μεσσήνην εἵλομεν

Ἐμεῖς λοιπὸν τὴν Μεσσήνην καταλάβαμε

πρὶν Πέρσας λαβεῖν τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἡπείρου
πρὶν οἱ Πέρσες ἀποκτήσουν τὴν βασιλείαν καὶ ἐπικρατήσουν τῆς ἡπείρου
καὶ πρὶν οἰκησθῆναι τὰς πλείστας τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων.

καὶ προτοῦ ἀποικησθοῦν οἱ περισσότερες τῶν ἑλληνικῶν θυγατρικῶν πόλεων.

Καὶ τούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν Ἀσίαν
ὥς πατρώαν οὔσαν ἀποδιδόασιν,

Καὶ ἐνῷ ταῦτα δικὰ μας εἶναι ὑπάρχοντα, εἰς τὸν μὲν βάρβαρον τὴν Ἀσίαν
σὰν πατρικὴν νὰ ᾔταν ἀπέδωσαν,

Ὁ Ἀγησίλαος, πατέρας τοῦ Ἀρχιδάμου, εἶχε ἡγηθῇ τῆς πρώτης ἑλληνικῆς ἐκστρατείας τὸ 396 π.Χ. κατὰ τῆς περσικῆς αὐτοκρατορίας μὲ σκοπὸ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ἑλληνικῶν ἀσιατικῶν πόλεων καὶ τὴν διάλυσι τῆς περσικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπειδὴ οἱ πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλλήνων ἦσαν νικηφόρες, οἱ ἡττημένοι Πέρσαι ἐχρημάτισαν τοὺς Θηβαίους καὶ ἄλλους Ἑλληνες ὥστε νὰ ἐπιτεθοῦν στὴν Σπάρτη καὶ νὰ ἀναγκάσουν τὸν Ἀγησίλαο νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν Πελοπόννησο. Ὁ Ἀγησίλαος ἐπέστρεψε καὶ ἀντιμετώπισε ἐπιτυχῶς τὸν ἀντιλακωνικὸ συνασπισμὸ στὴν μάχη τῆς Κορωνείας τὸ 394 π.Χ. Φεύγοντας ὅμως ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἶχε ὑποσχεθῇ στὶς ἑλληνίδες πόλεις πὼς θὰ ἐπέστρεφε νὰ τελειώσῃ αὐτὸ ποὺ ἐξεκίνησε. Ὁ σπαρτιάτης βασιλεὺς ἀπέθανε γηραιός, προσπαθώντας ἀκόμη νὰ συλλέξῃ συμμάχους (δίχως ἀποτέλεσμα), ὥστε νὰ τηρήσῃ τὸν ὄρκο του. Τὴν στιγμὴ τοῦ θανάτου του ἐζήτησε νὰ μὴ του κατασκευάσουν κανένα εἶδωλο καὶ νὰ τὸν θυμοῦνται γιὰ τὸ ἔργο του [15].

ὅς οὐπω διακόσι' ἔτη κατέσχηκε τὴν ἀρχὴν,

ὁ ὁποῖος οὔτε διακόσια ἔτη δὲν κατέχει τὴν ἐξουσίαν,

ἡμᾶς δὲ Μεσσήνην ἀποστεροῦσιν,

ἀπὸ ἐμᾶς ὅμως, τὴν Μεσσήνην ἀποστεροῦν,

οἱ πλέον διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον τυγχάνομεν ἔχοντες αὐτήν·

παρ' ὅλον ποῦ ἡμεῖς πλέον τοῦ διπλασίου χρόνου ἀπὸ ἐκείνου τυγχάνομεν νὰ ἔχουμε αὐτήν·

**καὶ Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιάς ἐχθές καὶ πρώτην ἀναστα-
τους πεποιήκασι,**

καὶ τὰς Θεσπιάς καὶ τὰς Πλαταιάς προσφάτως καὶ εἰς τὸ παρελθὸν εἶχαν ἀναστατώσει,

ταύτην δὲ διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίξειν,

τὴν δὲ Μεσσήνην ἔπειτα ἀπὸ τετρακόσια ἔτη πρόκειται μὲν νέους κατοίκους νὰ ἀποικίσουν,

ἀμφοτέρας παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες.

σὲ ἀμφοτέρες παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὶς συνθήκας πράττουν.

Καὶ εἰ μὲν τοὺς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατῆγον,

Καὶ ἂν μὲν τοὺς ἀληθινούς Μεσσηνίους ἐπαναπάτριζαν,

**ἡδίκουν μὲν ἂν, ὅμως δ' εὐλογωτέως ἂν εἰς ἡμᾶς ἐξημάρ-
τανον·**

θὰ ἀδικούσαν μὲν, ὅμως πιὸ εὐλογα κατ' ἡμᾶς θὰ ἀμάρτανον·

νῦν δὲ τοὺς Εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν,

τώρα ὅμως τοὺς Εἰλωτας γειτονικά σὲ ἡμᾶς παρακατοικίζουν,

**ὥστε μὴ τοῦτ' εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στερησόμεθα
παρὰ τὸ δίκαιον,**

ὥστε νὰ μὴ εἶναι τοῦτο θλιβερότερον, ἂν τὴν χώραν στερηθοῦμε παρὰ τὸ δίκαιον,

**ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ἡμετέρους ἐποφόμεθα κυρίους
αὐτῆς ὄντας.**

ἀλλὰ ἂν τοὺς δούλους μας δοῦμε κύριοι αὐτῆς νὰ εἶναι.

...πολλῶν κινδύνων γεγεννημένων...

ΙΑ

Ἔτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον,
Προσέτι λοιπὸν ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα θὰ μάθετε σαφέστερον,
ὅτι καὶ νῦν δεινὰ πάσχομεν καὶ τότε Μεσσήνην εἶχομεν
δικαίως.

ὅτι καὶ τώρα δεινὰ πάσχομε καὶ τότε τὴν Μεσσήνην εἶχαμε δικαίως.

Πολλῶν γὰρ κινδύνων ἡμῖν γεγεννημένων ἤδη ποτὲ
Ἐκ τῶν πολλῶν κινδύνων ποὺ σὲ ἐμᾶς ἔχουν γίνεи ἤδη κάποτε,
ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάσθημεν πολὺ χεῖρον πρᾶτ-
τοντες τῶν πολεμίων·

νὰ κάνουμε τὴν εἰρήνην ἀναγκασθήκαμε σὲ πολὺ χειρότερην θέσιν ὄντες
τῶν πολεμίων·

ἀλλ' ὅμως ἐν τοιούτοις καιροῖς γιγνομένων τῶν συνθηκῶν,
ἀλλὰ ὅμως σὲ τέτοιους καιροὺς ποὺ συνήφθησαν οἱ συνθηῆκες,
ἐν οἷς οὐχ οἷόν τ' ἦν πλεονεκτεῖν,

εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἦταν ἐφικτὸν νὰ πλεονεκτεῖς,

περὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἀμφισβητήσεις ἐγίνοντο,

περὶ μὲν ἄλλων θεμάτων ἀμφισβητήσεις ἐγίνοντο,

περὶ δὲ Μεσσήνης οὔτε βασιλεὺς οὔθ' ἡ τῶν Ἀθηναίων
πόλις

περὶ τῆς Μεσσήνης δὲ οὔτε ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν οὔτε ἡ πόλις τῶν
Ἀθηναίων

οὐδὲ πώποθ' ἡμῖν ἐνεκάλεσεν ὡς ἀδίκως κεκτημένοις αὐτήν.

οὐδέποτε ἐμᾶς κατηγόρησε ὡς ἀδίκως κυριάρχους αὐτῆς.

Καίτοι πῶς ἂν περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν ἀκριβεστέραν ταύτης
εὔροιμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐγνωσμένης,

Ὅμως πῶς περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν πιὸ ἀκριβὴν αὐτῆς θὰ εὕρισκαμε τῆς
ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διεγνωσμένης,

ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις γεγεννημένης;

ἡ ὁποία ἔχει γίνεи ἐπὶ τὸν καιρὸν τῆς ἰδικῆς μᾶς δυσπραξίας;

...τὸ μαντεῖον ἐδήλωσε...

IB

Τὸ τοίνυν μαντεῖον, ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν ἀρχαιό-
 τατον εἶναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον,
 Τὸ μαντεῖον λοιπὸν, τὸ ὁποῖον οἱ πάντες θὰ ὁμολογοῦσαν ἀρχαιότατον
 πῶς εἶναι καὶ ἀμεροληπτότατον καὶ ἀξιοπιστότατον,
 οὐ μόνον ἔγνω τόθ' ἡμετέραν εἶναι Μεσσήνην,
 ὄχι μόνον διέγνωσε τότε πῶς ἡ Μεσσήνη εἶναι ἰδική μας,
 ὅτε διδόντων ἡμῖν αὐτὴν τῶν Κρεσφόντου παίδων
 ὅταν μᾶς τὴν ἔδιναν τὰ παιδιὰ τοῦ Κρεσφόντου
 προσέταξε δέχεσθαι τὴν δωρεάν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις,
 προσέταξε νὰ δεχθοῦμε τὴν δωρεάν καὶ νὰ βοηθήσουμε τοὺς ἀδικημένους,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου πεμφάντων ἀμ-
 φοτέρων εἰς Δελφοὺς,
 ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ πόλεμος ἐπὶ μακρὸν γινόταν καὶ ἔστειλαν ἀμφότεροι στοὺς
 Δελφοὺς,
 κακείνων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων,
 καὶ ἐκεῖνοι μὲν σωτηρίαν αἰτοῦσαν,
 ἡμῶν δ' ἐπερωτῶντων, ὅτῳ τρόπῳ τάχιστ' ἂν κρατήσαιμεν
 τῆς πόλεως,
 ἐμεῖς δὲ ἐρωτούσαμε μὲ ποιόν τρόπον τάχιστα θὰ ἐπικρατούσαμε τῆς πόλεως,
 τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνεῖλεν ὥς οὐ δικαίαν ποιουμένοις τὴν αἵτησιν,
 εἰς τοὺς μὲν οὐδὲν ἐχρησιμοδότησε, ὅτι ὄχι δίκαια ἔκαναν τὴν αἵτησιν,
 ἡμῖν δ' ἐδήλωσε καὶ τὰς θυσίας ἃς ἔδει ποιήσασθαι καὶ βοή-
 θειαν παρ' ὧν μεταπέμψασθαι.
 εἰς ἡμᾶς δὲ ἐδήλωσε καὶ τίς θυσίης τίς ὁποῖες ἔπρεπε νὰ κάνουμε καὶ σὲ
 ποιούς νὰ ἀπευθυνθοῦμε γιὰ βοήθειαν.

...κατὰ πόλεμον
αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων
ᾠκίσθησαν...

ΙΓ

Καίτοι πῶς ἂν τις μαρτύρια μείζω καὶ σαφεστέρα τούτων
παράσχοιτο;

Ὅμως πῶς κάποιος μαρτύρια μείζονα καὶ σαφέστερα ἀπὸ τοῦτα θὰ παρέ-
θεται;

Φαινόμεθα γὰρ πρῶτον μὲν τὴν χώραν λαβόντες,
Φαινόμαστε λοιπὸν πρῶτον μὲν τὴν χώραν νὰ ἔχουμε καταλάβει,
οὐδέν γὰρ κωλύει πάλιν διὰ βραχέων περὶ αὐτῶν διελθεῖν,
τίποτε ἐπομένως δὲν κωλύει πάλιν συντόμως περὶ αὐτῶν νὰ ὁμιλήσω,
ἔπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἐλόντες,
ἔπειτα μὲ πόλεμον αὐτὴν ἐκερδίσαμε,
ὄνπερ τρόπον αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων περὶ ἐκείνους τοὺς
χρόνους ᾠκίσθησαν·

μὲ τὸν ὅποῖον ἀκριβῶς τρόπον οἱ περισσότερες τῶν πόλεων ἐκείνους τοὺς
χρόνους κατοικήθησαν·

ἔτι δὲ τοὺς ἡσεβηκότας εἰς τοὺς παῖδας τοὺς Ἡρακλέους
ἐκβεβληκότες,

προσέτι δὲ αὐτοὺς ποὺ ἀσέβησαν στὰ παιδιὰ τοῦ Ἡρακλέους ἐξεδιώξαμε,
οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν,
οἱ ὅποιοι δικαίως ἐκτὸς ἀπάσης τῆς οἰκουμένης γῆς ἐξωρίσθησαν,
πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου καὶ τῇ τῶν
ἐχθρῶν κρίσει καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντεῖαις προσηκόντως
ἔχοντες αὐτήν.

σὺν τοῖς ἄλλοις ἐξ αἰτίας καὶ τοῦ πλήθους τοῦ χρόνου καὶ τῆς κρίσεως
τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν μαντείων τοῦ θεοῦ δικαίως κατέχουμε αὐτήν.

Ὡν ἓν ἕκαστον ἱκανὸν ἐστὶ διαλύσαι τοὺς λόγους τῶν
τολμώντων κατηγορεῖν,

Ἐκαστον ἐξ αὐτῶν ἱκανὸν εἶναι νὰ διαλύσῃ τοὺς λόγους τῶν τολμώντων

νὰ κατηγορήσουν,

ὥς ἡ νῦν διὰ πλεονεξίαν οὐ ποιούμεθα τὴν εἰρήνην,

πὼς ἡ τώρα ἐξ αἰτίας τῆς πλεονεξίας δὲν κάνουμε τὴν εἰρήνην,

ἡ τότε τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς τοὺς Μεσσηνίους.

ἡ τότε ἐπειδὴ ἐπιθυμούσαμε τὰ ἀλλότρια, ἐπολεμήσαμε πρὸς τοὺς Μεσσηνίους.

Περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν ἴσως πλείω τούτων εἰπεῖν,

Περὶ μὲν λοιπὸν τῆς κτήσεως ὑπάρχουν ἴσως περισσότερα τούτων νὰ εἰπωθοῦν,

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανῶς εἰρῆσθαι νομίζω.

παραταῦτα ἱκανῶς ἔχουν εἰπωθῇ νομίζω.

...ταῖς τύχαις ἀκολουθεῖν...

ΙΔ

Λέγουσι δε οἱ συμβουλευόντες ὑμῖν ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην,

Λένε βέβαια αὐτοὶ ποὺ συμβουλεύουν ἐσᾶς νὰ κάνετε τὴν εἰρήνην,

ὥς χρή τοὺς εὖ φρονοῦντας μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν

πὼς χρειάζεται οἱ σώφρονες τὴν ἰδίαν γνώμην νὰ μὴ ἔχουν

περὶ τῶν πραγμάτων εὐτυχοῦντας τε καὶ δυστυχοῦντας,

περὶ τῶν πραγμάτων ὅταν εὐτυχοῦν καὶ ὅταν δυστυχοῦν,

ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἀεὶ βουλευέσθαι καὶ ταῖς τύχαις ἀκολουθεῖν

ἀλλὰ βάσει τοῦ παρόντος πάντοτε νὰ ἀποφασίζουσιν καὶ τίς τύχες νὰ ἀκολουθοῦν

καὶ μὴ μεῖζον φρονεῖν τῆς δυνάμεως,

καὶ νὰ μὴ μεγαλοφρονοῦν πέραν τῆς δυνάμεώς τους,

μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἀλλὰ τὸ συμφέρον

ζητεῖν.

μήτε τὸ δίκαιον σὲ τέτοιους καιροὺς ἀλλὰ τὸ συμφέρον νὰ ζητοῦν.

...βελτίονος εἰρήνης τυγχάνειν
τοὺς πολεμικῶς διακειμένους
τῶν ῥαδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων...

ΙΕ

Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις,

Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων συμφωνῶ μὲ τούτους,

ὅπως δὲ χρὴ τοῦ δικαίου ποιεῖσθαι τὶ προϋργιαίτερον,

πῶς ὅμως πρέπει ἀπὸ τὸ δίκαιο νὰ θεωροῦμε κάτι σημαντικώτερον,

οὐδεὶς ἂν μὲ λέγων πείσειεν.

οὐδεὶς ὁμιλητῆς ἢ μὲ ἐπειθε.

Ὅρῳ γὰρ καὶ τοὺς νόμους ἔνεκα τούτου κειμένους

Διότι βλέπω καὶ πῶς οἱ νόμοι ἔνεκα τούτου θεσπίζονται

καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καλοὺς τὲ κάγαθοὺς ἐπὶ τούτῳ φιλο-
τιμουμένους

καὶ πῶς οἱ ἄνδρες οἱ καλοὶ κάγαθοὶ σὲ τοῦτο θέλουν νὰ τιμηθοῦν

καὶ τὰς εὖ πολιτευομένας πόλεις περὶ τούτου μάλιστα σπουδα-
ζούσας

καὶ πῶς οἱ καλῶς πολιτευόμενες πόλεις περὶ τούτου πρωτίστως σπεύδουν

ἔτι δὲ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγενημένους οὐ κατὰ τὰς
δυνάμεις ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον τὸ τέλος ἅπαντας εἰληφό-
τας,

ἀκόμη δὲ οἱ πόλεμοι οἱ προηγούμενοι ὃχι κατὰ τὰς (στρατιωτικὰς) δυνάμεις
ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον ὅλοι ἔχουν λάβει τέλος,

ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπολ-
λύμενον,

ὅλως δὲ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων ἐξ αἰτίας τῆς κακίας χάνεται,

δι' ἀρετὴν δὲ σωζόμενον,
 ἐνῷ ἐξ αἰτίας τῆς ἀρετῆς σώζεται,
 ὥστ' οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν
 μέλλοντας

ὥστε δὲν πρέπει νὰ λιποψυχοῦν αὐτοὶ ποὺ ὑπὲρ τῶν δικαίων νὰ κινδυνεύ-
 σουν μέλλον,

ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζοντας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας
 μὴ μετρίως φέρειν ἐπιστάμενους.

ἀλλὰ πολὺ περισσότερο οἱ ἀλαζόνες καὶ αὐτοὶ ποὺ τὴν εὐτυχία μὲ μετρι-
 οφροσύνη νὰ φέρουν δὲν γνωρίζουν.

Ἐπειτα κάκεῖνο χρή σκοπεῖν·

Ἐπειτα καὶ ἐκεῖνο χρειάζεται νὰ ἐξετάσουμε·

νυνὶ γὰρ περὶ μὲν τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην
 ἔχομεν,

τώρα λοιπὸν περὶ μὲν τοῦ δικαίου οἱ πάντες τὴν ἰδίαν γνώμην ἔχομε,

περὶ δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν,

περὶ τοῦ δὲ συμφέροντος ἀντιλέγομε,

δυσὶν μὲν προτεινομένοις ἀγαθοῖν,

δύο μὲν προτείνονται σὲ μᾶς ἀγαθὰ,

καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου, τοῦ δ' ἀγνοουμένου,

καὶ τὸ μὲν εἶναι πρόδηλο, τὸ δὲ ἀγνοούμενον,

πῶς οὐκ ἂν ποιήσατε καταγέλαστον

πῶς δὲν θὰ ἐποιούσατε καταγέλαστον

εἰ τὸ μὲν ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσατε, τὸ δ' ἀμφισβη-
 τούμενον ἐλέσθαι δόξειεν ὑμῖν,

ἂν τὸ καθομολογούμενον ἀποδοκιμάζατε, τὸ δὲ ἀμφισβητούμενον θὰ ἐθewe-
 ρούσατε ὅτι πρέπει νὰ διαλέξετε,

ἄλλως τε καὶ τῆς αἰρέσεως τοσοῦτον διαφερούσης;

παρ' ὅτι καὶ ἡ ἐπιλογὴ τόσο πολὺ διαφέρει;

Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἐμοῖς λόγοις ἔνεστι μὴδὲν μὲν προέσθαι
 τῶν ὑμετέρων αὐτῶν μὴδ' αἰσχύνῃ μὴδεμιᾶ τὴν πόλιν περι-
 βαλεῖν,

Στοὺς μὲν λοιπὸν ἰδιχοὺς μου λόγους δὲν ὑπάρχει τίποτε μὲν νὰ χάσετε

ἰδικὸ σας, οὐτε μὲ αἰσχύνῃ καμμία τὴν πόλιν νὰ περιβάλετε,
 ὑπὲρ δὲ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἄμεινον ἀγω-
 νιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν,

ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας νὰ ἐλπίζετε, καλλίτερα νὰ ἀγωνισθῆτε
 τῶν ἐχθρῶν,

ἐν τοῖς τούτων ἀφεστάναι μὲν ἤδη Μεσσήνης,

ὅμως στοὺς λόγους τούτων ὑπάρχει τὸ νὰ ἔχετε ἀφήσει ἤδη τὴν Μεσσήνην,

προεξαμαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς σχεδὸν

προεσφαλμένοι δὲ σὲ τοῦτο ὡς πρὸς ἐσᾶς τοὺς ἴδιους παραλίγο ἂν ἦσατε,

**καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπά-
 ντων ὧν προσδοκᾶτε διαμαρτεῖν.**

καὶ στὸ συμφέρον καὶ στὸ δίκαιο καὶ στὰ ἄλλα ἅπαντα, τὰ ὅποια προσ-
 δοκᾶτε, θὰ εἶχατε ἀποτύχει.

Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω φανερόν ἐστίν,

Καὶ διότι οὐτε τοῦτο ἀκόμα φανερόν εἶναι,

**ὥς ἂν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρήνην
 ἄξομεν.**

ὅτι ἂν κάνουμε τὰ προσταττόμενα, μὲ βεβαιότητα τότε τὴν εἰρήνην θὰ
 φέρομε.

Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν,

Πιστεύω λοιπόν, ἐσεῖς πῶς δὲν ἀγνοεῖτε,

**ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους περὶ τῶν
 δικαίων διαλέγεσθαι,**

ὅτι πάντες ἔχουν συνηθίσει, μὲ τοὺς μαχομένους διὰ τὸ δίκαιον νὰ δια-
 πραγματεύωνται,

**τοῖς δὲ λίαν ἐτοιμῶς ποιοῦσι τὸ προσταττόμενον αἰὲ πλείω
 προσεπιβάλλειν οἷς ἂν ἐξ ἀρχῆς διανοηθῶσιν,**

ἐνῶ σὲ ὅσους ἀμέσως ἐκτελοῦν τὸ προσταττόμενον, πάντοτε πλείστους
 ὅρους προσεπιβάλλουν, ἀπὸ ὅσους ἐξ ἀρχῆς θὰ εἶχαν διανοηθῇ,

**ὥστε συμβαίνει βελτίονος εἰρήνης τυγχάνειν τοῖς πολεμικῶς
 διαχειμένους τῶν ῥαδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων.**

ὥστε συμβαίνει καλλιτέρας εἰρήνης νὰ τυγχάνουν οἱ πολεμικὰ διαχείμενοι
 ἀπὸ ὅσους εὐκολα τὶς συμφωνίες κάνουν.

...εἰκὸς ἐλπίζειν...

IF

Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν,
Γιὰ νὰ μὴ φαίνωμαι ὅτι πολὺν χρόνον διατρίβω περὶ αὐτῶν,
ἀπάντων τῶν τοιούτων ἀφέμενος ἐπὶ τὸν ἀπλούστατον ἤδη
τρέφομαι τῶν λόγων.

ἀφήνοντας ὅλα τὰ περιττὰ πρὸς τὸ ἀπλούστατον ἀμέσως στρέφω τοὺς λόγους.

Εἰ μὲν γὰρ μηδένες πώποτε τῶν δυστυχησάντων ἀνέλαβον αὐτοὺς

Ἄφοῦ μὲν λοιπὸν κανεῖς ποτὲ ἀπὸ ὅσους ἐδυστύχησαν δὲν ἀνέκτησε τὸν ἑαυτὸν του

μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν,

οὔτε ἐπικράτησε τῶν ἐχθρῶν,

οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι πολεμοῦντας.

οὔτε γιὰ ἐμᾶς βέσιμο εἶναι τὸ νὰ ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ὑπερτερήσουμε τῶν πολεμίων.

Εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι

Ἄν ὁμως πολλάκις συνέβη καὶ αὐτοὶ ποὺ μεγάλη δύναμιν ἔχουν ὑπὸ τῶν ἀσθεστερων νὰ νικηθοῦν

καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν κατακεκλειμένων διαφθαρῆναι,

καὶ οἱ πολιορκηταὶ ὑπὸ τῶν περικυκλωμένων νὰ καταστραφοῦν,

τὶ θαυμαστὸν, εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα λήψεταιί τινα μετὰ-στασιν;

ποῦ τὸ ἀξιοπερίεργον, ἂν καὶ ἡ τωρινὴ κατάστασις δεχθῇ τέτοια μετατροπὴν;

...πατρίδα μὲν
τὴν ἐλευθερίαν νομίσαντες...

ΙΖ

Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως οὐδὲν ἔχω τοιοῦτον εἰπεῖν·

Διὰ μὲν τὴν ἰδικὴν μας λοιπὸν πόλιν οὐδὲν παρόμοιο ἔχω νὰ εἶπω·
ἐν γὰρ τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις οὐδένες πώποτε κρείττους
ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσέβαλον·

διότι στὸ μακρινὸ παρελθὸν κανεὶς οὐδέποτε ἰσχυρότερος ἀπὸ ἐμᾶς σὲ
αὐτὴν τὴν χώραν δὲν εἰσέβαλε·

ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἂν τις παραδείγμασι χρήσαιτο,
διὰ τοὺς ἄλλους ὅμως πολλὰ παραδείγματα κάποιος θὰ ἤμποροῦσε νὰ
χρησιμοποιήσει,

καὶ μάλιστα· ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηναίων.

καὶ μάλιστα διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων.

Τούτους γὰρ εὐρήσομεν ἐξ ὧν μὲν τοῖς ἄλλοις προσέττα-
τον,

Γιὰ τούτους λοιπὸν θὰ βροῦμε πὼς ἐξ αἰτίας τῶν μὲν ὅσων ὅταν τοὺς ἄλ-
λους προσέταζαν,

πρὸς δὲ τοὺς Ἑλλήνας διαβληθέντας,

πρὸς δὲ τοὺς Ἑλλήνες δυσφημίσθησαν,

ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἡμύναντο, παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐδοκίμησαντας.

ἐξαιτίας ὅμως ὅσων ὅταν πρὸς τοὺς ἀλαζόνες ἡμύνοντο, ἀπὸ ὅλους τοὺς
ἀνθρώπους ἐπευφημίστηκαν.

Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς κινδύνους εἰ διεξιόην,

Τοὺς μὲν λοιπὸν παλαιοὺς κινδύνους ἂν ἀναφέρω,

οὓς ἐποιήσαντο πρὸς Ἀμαζόνas ἢ Θρᾶκας ἢ Πελοποννησίους
τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν αὐτῶν εἰσβαλόντας,

τοὺς ὁποίους ἀνέλαβαν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἢ τῶν Θρακῶν ἢ τῶν Πελο-
ποννησίων πού μὲ τὸν Εὐρυσθέα εἰς τὴν χώραν τοὺς εἰσέβαλαν,

ἴσως ἀρχαῖα καὶ πόρρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοίην·

ἴσως ἀρχαῖα καὶ μακρινὰ σὲ σχέσιν μὲ τὰ νῦν παρόντα, θὰ ἐφαινόμουν ὅτι λέγω·

ἐν δὲ τῷ Περσικῷ πολέμῳ τίς οὐκ οἶδεν,
εἰς τὸν Περσικὸν δὲ πόλεμον ποῖος δὲν γνωρίζει,
ἐξ οἷων συμφορῶν εἰς ὅσῃν εὐδαιμονίαν κατέστησαν;
ἐκ ποίων συμφορῶν εἰς τόσῃν εὐδαιμονίαν κατέληξαν;

Μόνοι γὰρ τῶν ἔξω Πελοποννήσου κατοικούντων
Ἄφοῦ μόνοι ἀπὸ τοὺς ἐκτὸς Πελοποννήσου κατοίκους
ὀρῶντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὖσαν
βλέποντας πῶς ἡ τῶν βαρβάρων δύναμις ἦτο ἀνυπόστατη,
οὐκ ἠξίωσαν βουλεύσασθαι περὶ τῶν προσταττομένων αὐ-
τοῖς

δὲν ἀξίωσαν νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῶν προσταγῶν αὐτῶν,
ἀλλ' εὐθύς εἵλοντο περιδεῖν ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγεννημένην
μᾶλλον ἢ βουλεύουσιν.

ἀλλὰ εὐθύς ἐπέλεξαν νὰ ἴδουν ἀνάστατην τὴν πόλιν τοὺς νὰ ἔχη γίνεи παρὰ
ὑποταγμένη.

Ἐκλιπόντες δὲ τὴν χώραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν
νομίσαντες,

Ἀφήνοντας δὲ τὴν χώραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν νομίζοντας,
κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῖν
συμμέτοχοι δὲ τῶν κινδύνων ὁμοῦ μεθ' ἡμῶν,
τοσαύτης μεταβολῆς ἔτυχον,
τόσῃν μεταβολῇ ἐπέτυχον,

ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας στερηθέντες τῶν αὐτῶν πολὺν χρόνον
τῶν ἄλλων δεσπότες κατέστησαν.

ὥστε ἐνῶ γιὰ ὀλίγες ἡμέρες στερήθηκαν τὴν χώραν τοὺς, γιὰ πολὺν χρόνον
τῶν ἄλλων δεσπότες κατέστησαν.

...καλὸν ἐντάφιον ἢ τυρρανίς...

ΙΗ

Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ταύτης ἂν τις τῆς πόλεως ἐπιδείξειε,
 Ὅχι ὁμως μόνον γι' αὐτὴν τὴν πόλιν κάποιος θὰ ἐπιδείκνυε,
 τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς
 ὅτι τὸ νὰ τολμᾶς νὰ ἀμύνεσαι τῶν ἐχθρῶν
 ὥς πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος ἐστίν,
 πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος εἶσαι,
 ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος καταστάς εἰς πολιορκίαν
 ὑπὸ Καρχηδονίων,
 ἀλλὰ καὶ ὁ Διονύσιος ὁ τύραννος ὅταν περιῆλθε εἰς πολιορκίαν ὑπὸ τῶν
 Καρχηδονίων,
 οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας υποφαινόμενης,
 χωρὶς νὰ ὑποφαίνεται σωτηρία δι' αὐτόν,
 ἀλλὰ καὶ τῷ πολέμῳ κατεχόμενος καὶ τῶν πολιτῶν δυσκόλως
 πρὸς αὐτόν διακειμένων,
 ἀλλὰ ἐνῷ διακατείχeto ἀπὸ πόλεμο καὶ οἱ πολῖται διέκειντο ἀρνητικὰ πρὸς
 αὐτόν,
 αὐτὸς δὲ ἐμέλησε ἐκπλεῖν,
 αὐτὸς ἐφρόνησε νὰ ἐκπλεύσῃ,
 τῶν δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἶπεῖν,
 ὅμως ὅταν (ἀπὸ τοὺς συνεργάτες του) κάποιος τόλμησε νὰ εἰπῇ,
 ὥς καλὸν ἐστὶν ἐντάφιον ἢ τυρραννίς,
 ὅτι καλὸς εἶναι τάφος ἢ τυρραννίς,
 αἰσχυνθεὶς ἐφ' οἷς διενόηθη καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν
 αἰσχύνθηκε γιὰ αὐτὰ πού διανόηθηκε καὶ πάλιν ἐπιχείρησε νὰ πολεμήσῃ,
 πολλὰς μὲν μυριάδας Καρχηδονίων διέφθειρεν,
 ὥστε πολλὰς μυριάδες Καρχηδονίων ἐφόνευσε,
 ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν πολιτῶν κατεστήσατο,
 ἰσχυροτέραν δὲ τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιτῶν κατέστησε,
 πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν αὐτοῦ τῆς πρότερον ὑπαρ-
 χούσης ἐκτήσατο,

πολὺ δὲ μείζονα τὴν δυνάμιν του ἀπὸ τὴν προτέραν κατέστησε,
 τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε,
 ὥς τύραννος δὲ τὸν βίον ἐπέρασε,
καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις,
 καὶ εἰς τὸν υἱὸν του τις ἰδίης τις τιμὲς καὶ δυναστεῖες,
ἐν αἷσπερ αὐτὸς ἦν, κατέλιπεν.
 ἐν ταῖς ὁποίας αὐτὸς ἦταν, ἄφησε.

...Ἀμύντας ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς...

IΘ

Παραπλήσια δὲ τούτοις Ἀμύντας ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ἔπραξεν.

Παραπλήσια δὲ τούτων ὁ Ἀμύντας, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἔπραξε.
 Ἦττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσηκούντων μάχῃ

Ἦττηθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τοὺς γειτονικοὺς εἰς τὴν μάχην
καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστερηθεὶς

καὶ στερηθεὶς ἀπάσης τῆς Μακεδονίας

τὸ μὲν πρῶτον ἐκλείπειν τὴν χώραν διενοήθη καὶ τὸ σῶμα διασώζειν,

τὸ μὲν πρῶτο νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν χώραν διανοήθηκε καὶ τὸ σῶμα του νὰ διασώσῃ,

ἀκούσας δὲ τινος ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον ρηθὲν καὶ μεταγνοὺς

ἀκούγοντας ὅμως κάποιον νὰ ἐπαινῇ τὸ ρηθὲν πρὸς τὸν Διονυσίον, μετενόησε,

ὥσπερ ἐκεῖνος χωρίον μικρὸν καταλαβὼν

καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἐκεῖνος, ἔδαφος μικρὸν καταλαβὼν

καὶ βοήθειαν ἐνθέδε μεταπεμφάμενος

καὶ βοήθειαν ἀπὸ ἐκεῖ μετέπεμψε,

ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν κατέσχευεν ἅπασαν Μακεδονίαν,

ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπέκτησε ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν,

τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γήρα τὸν βίον ἐτέλευτη-
σεν.

τὸν δὲ ὑπολοιπόμενον χρόνον ἐβασίλευσε καὶ γηραιὸς τὴν ζωὴν του ἐτελείωσε.

...οἱ τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμῖν ὄντες
νῦν ἡμῖν προστάττουσιν...

K

Ἀπείποιμεν δ' ἂν ἀκούοντες τε καὶ λέγοντες,
Θὰ ἀποκάμαμε ὅμως ἀκούοντας καὶ λέγοντας,
εἰ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζοιμεν,
ἐὰν ὅλες αὐτὲς τίς πράξεις ἐξετάζαμε,
ἐπεὶ καὶ τῶν περὶ Θήβας πραχθέντων εἰ μνησθεῖμεν,
ἀφοῦ καὶ ὅσα περὶ τῶν Θηβῶν ἐπράχθησαν ἐὰν ἐμνημονεύαμε,
ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν,
δι' ὅσα ἔχουν γίνεσθαι ἐλπιούμεθα,
περὶ δὲ τῶν μελλόντων βελτίους ἐλπίδας ἂν λάβοιμεν.
περὶ δὲ τῶν μελλόντων αἰσία ἐλπίδα θὰ κατέχαμε.

Τολμησάντων γὰρ αὐτῶν ὑπομεῖναι τὰς εἰσβολὰς καὶ τὰς
ἀπειλὰς τὰς ἡμετέρας

Διότι ὅταν αὐτοὶ ἐτόλμησαν νὰ ὑπομείνουν τίς εἰσβολὰς καὶ τίς ἀπειλὰς τίς
ἰδιχὲς μας

εἰς τοῦθ' ἡ τύχη τὰ πράγματ' αὐτῶν περιέστησεν,
εἰς τοῦτο σημεῖον ἡ τύχη τὰ πράγματα πρὸς αὐτοὺς περιέστησε,
ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμῖν ὄντες

ὥστε ἐνῶ τὸν ἄλλον χρόνον ὑπὸ ἡμᾶς ἦσαν,

νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιούσιν.

τώρα ἡμᾶς νὰ προστάζουν ἀξιώνονται.

...τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας...

ΚΑ

Ὅστις οὖν ὁρῶν τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας

Ὅποιοι λοιπὸν βλέπει τόσες μεταβολὰς νὰ ἔχουν γίνῃ

ἐφ' ἡμῶν οἴεται παύσεσθαι,

καὶ περὶ ἡμῶν νομίζει πὼς θὰ παύσουν,

λίαν ἀνόητος ἐστίν·

πολὺ ἀνόητος εἶναι·

ἀλλὰ δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαρρεῖν περὶ τῶν μελλόντων,

ἀλλὰ πρέπει νὰ καρτεροῦμε πρὸς τὸ παρὸν καὶ νὰ ἀναθαρροῦμε περὶ τῶν μελλόντων,

ἐπισταμένους, ὅτι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἱ πόλεις ἐπανορθοῦνται πολιτεία χρηστῇ καὶ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐμπειρίαις.

γνωρίζοντας ὅτι τέτοιες συμφορὰς οἱ πόλεις ἐπανορθώνουν μέσῳ τοῦ χρηστοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν περὶ τοῦ πολέμου ἐμπειριῶν.

Περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντιπεῖν,

Περὶ τῶν ὁποίων κανεὶς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ ἀντιλέξη,

ὥς οὐ τὴν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν,

καθὼς τὴν ἐμπειρίαν πλεόν τῶν ἄλλων ἔχομεν,

πολιτείαν δ' οἷαν εἶναι χρὴ παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστίν.

καὶ ἡ πολιτεία, τέτοια ὅπως πρέπει νὰ εἶναι, μόνον εἰς ἡμᾶς εὐρίσκεται.

Ὡν ὑπαρχόντων οὐκ ἐστὶν ὅπως ἄμεινον πράξομεν τῶν μηδετέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένων.

Ἀφοῦ ἔχομε αὐτά, δὲν εἶναι δυνατὸν καλλίτερα νὰ μὴ πράξουμε ἀπὸ ὅσους κανένα ἀπὸ τοῦτα δὲν ἔχουν κάνει ἐπιμελῶς.

...κατηγοροῦσι δὲ τινες τοῦ πολέμου...

ΚΒ

Κατηγοροῦσι δὲ τινες τοῦ πολέμου καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ,
Κατηγοροῦν κάποιοι τὸν πόλεμον καὶ ἐπιχειρηματολογοῦν διὰ τὴν ἀβελαιότητα αὐτοῦ,
τεκμηρίοις ἄλλοις τε πολλοῖς χρώμενοι
τεκμήρια ἄλλα πολλὰ χρησιμοποιοῦντας
καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγεννημένοις,
καὶ μάλιστα ὅσα εἰς ἡμᾶς ἔχουν γίνεαι,
καὶ θαυμάζουσιν, εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ καὶ παραβόλῳ πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν.
καὶ ἀποροῦν, πὺ κάποιοι τέτοια δύσκολα καὶ διφορούμενα πράγματα ἔχουν τὴν ἀξίωσιν νὰ πιστεύουν.

...οὐδὲν γὰρ
πολέμου ἢ εἰρήνης
ἐστὶν οὔτε κακόν οὔτ' ἀγαθόν...

ΚΓ

Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους,
Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν ἐγνώρισα ἀπὸ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν νὰ ἀποκτοῦν,
πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀποστερηθέντας·
καὶ πολλοὺς νὰ τὴν ἀποστεροῦνται ἐξ αἰτίας τῆς εἰρήνης·
οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακόν οὔτ' ἀγαθόν,

διότι οὐδὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀπολύτως οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν,
ἀλλ' ὥς ἂν χρήσεται τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς,
 ἀλλὰ εἶναι ὅπως θὰ ἔκανε χρῆσι κάποιος τῶν πραγμάτων καὶ τῶν καιρῶν,
οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν.

ἔτσι κατ' ἀνάγκην καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν.

Χρὴ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν·

Πρέπει δὲ ὅσοι ευδαιμονοῦν τὴν εἰρήνην νὰ ἐπιθυμοῦν·

ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλεῖστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάττειν·

διότι εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν περισσότερον χρόνον κάποιος τὰ παρόντα
 θὰ διεφύλαττε·

τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν·

ὅσοι ὅμως δυστυχοῦν, στὸν πόλεμον νὰ ἔχουν τὸν νοῦν·

ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας θάττον ἂν μεταβολῇς τύχοιεν.

διότι ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς ἀνανεώσεως ταχέως τὴν μεταβολὴν θὰ
 ἐπετύγγανον.

Ὡν ἡμεῖς δέδοικα μὴ τάναντία πράττοντες φανῶμεν·

Τὰ ἐναντία αὐτῶν ἔχω φοβηθῇ μήπως ἐμεῖς φανοῦμε ὅτι πράττουμε·

ὅτε γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν,

Διότι ὅταν εἰς ἡμᾶς ἦτο δυνατόν νὰ ζοῦμε μέσα στὴν τρυφή,

πλείους τοὺς πολέμους ἐποιούμεθα τοῦ δέοντος,

πλέον τοῦ δέοντος πολέμους ἐκίναμε,

ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέσταμεν ὥστε κινδυνεύειν,

ἐνῶ τώρα ποὺ σὲ ἀνάγκην ἔχουμε καταστῇ ὥστε νὰ διακινδυνεύσουμε,

ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμεθα.

ἐπιθυμοῦμε τὴν ἡσυχία μας καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμαστε.

Καίτοι χρὴ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι

Ὅμως χρειάζεται, ὅσοι βούλονται ἐλεύθεροι νὰ εἶναι,

τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύγειν

τὰς μὲν συνάψεις τῶν συνθηκῶν νὰ ἀποφεύγουν,

ὥς ἐγγὺς δουλείας οὐσας,

καθὼς αὐτὲς πλησιάζουν τὴν δουλείαν,

ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς,
καὶ νὰ ποιοῦνται τὰς διαπραγματεύσεις,
ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν
ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων·
ὅταν ἢ νικοῦν τοὺς ἐχθροὺς ἢ τὴν τῶν ἑαυτῶν δύναμιν ἔχουν ἐξισώσει μὲ
τὴν τῶν πολεμίων·
ὥς τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἔξουσιν,
ἀφοῦ τοιαύτην εἰρήνην ὁ καθένας θὰ ἀποκτήσῃ,
οἷαν περ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν κατάλυσιν.
ἀντάξια μὲ αὐτὴν ἢ ὁποία θὰ ἦτο κατάλυσις τοῦ πολέμου.

...μεστήν πεποιηκέναι τροπαίων...

ΚΔ

Ὡν ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προπετῶς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐμ-
βαλεῖν εἰς αἰσχροῦς ὁμολογίας,
Ἐνθυμούμενοι αὐτά, πρέπει νὰ μὴ ἐπιπόλαια ριχθῇτε ἀλόγως εἰς αἰσχροῦς
συνθήκας,
μηδὲ ῥαθυμότερον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ τῶν ἄλλων φανῆναι
βουλευομένους.
καὶ οὐδόλως πιὸ ῥάθυμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑπὲρ τῆς πατρίδος νὰ φανῇτε
πῶς ἀποφασίζετε.
Ἄναμνησθῆτε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς,
Θυμῆστε ἐπίσης σὲ ἐσᾶς τοὺς ἰδίους,
ὅτι τὸν παρελθόντα χρόνον,
ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον,
εἰ πολιορκουμένη τινὶ τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων εἷς μόνος
Λακεδαιμονίων βοηθήσειεν,
ἂν μίαν πολιορκούμενην ἐκ τῶν πόλεων τῶν συμμαχικῶν ἕνας μόνος Λακεδαι-
μόνιος βοηθοῖσε,

ὑπὸ πάντων ἂν ὠμολογεῖτο παρὰ τοῦτον γενέσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς.

ἀπὸ τοὺς πάντες θὰ ὠμολογεῖτο πὺς ἀπὸ τοῦτον ἔγινε ἡ σωτηρία αὐτῶν.

Καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἂν τις ἀκούσειεν,

Καὶ περὶ τῶν πλείστων τοιούτου εἶδους ἀνδρῶν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους κάποιος θὰ ἤκουε,

τοὺς δὲ ὀνομαστοτάτους ἔχω κάγὼ διελθεῖν.

περὶ τῶν δὲ ὀνομαστοτέρων ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ διηγηθῶ.

Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον εἰσπλεύσας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε·

Ὁ Πεδάριτος μὲν λοιπὸν εἰς Χίον εἰσπλέοντας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε·

Βρασίδας εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθὼν,

ὁ Βρασίδας εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθὼν,

ὀλίγους τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων συνταξάμενος,

ὀλίγους στὸ πλευρὸ τοῦ ἀπὸ τοὺς πολιορκουμένους συντάσσοντας,

πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκοῦντας ἐνίκησε μαχόμενος·

ἐνῶ οἱ πολιορκοῦντες ἦσαν πολλοί, τοὺς ἐνίκησε μαχόμενος·

Γύλιππος δὲ Συρακοσίους βοηθήσας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν

ὁ Γύλιππος δὲ τοὺς Συρακουσίους βοηθήσας ὃχι μόνον ἐκείνους διέσωσε ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἅπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβεν.

ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν ποὺ εἶχε ἐπικρατήσῃ ἐναντι αὐτῶν καὶ στὴν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἅπασαν αἰχμαλώτισε.

Καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τότε μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν,

Ὅμως πῶς δὲν εἶναι αἰσχρὸν, ἂν μὲν ἕκαστος τότε, ἀπὸ ἐμᾶς, ἱκανὸς ᾗτο τις ἄλλες πόλεις νὰ διαφυλάττῃ,

νυνὶ δὲ πάντας μῆτε δύνασθαι μῆτε πειρᾶσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν;

τώρα ὅμως ὅλοι μαζί μῆτε νὰ δυνάμεθα μῆτε νὰ ἐπιχειροῦμε τὴν ἰδικὴν μας

νὰ διασώσουμε;

**Καὶ τὴν μὲν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστήν πεποιηκέναι
τροπαίων ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας,**

Καὶ τὴν μὲν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστήν νὰ τὴν ἔχουμε κάνει ἀπὸ
τρόπαια ποὺ ἐστήσαμε ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμώντας,

**ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος, οὕτω φανερώς ὑβριζομένης μηδὲ μίαν
μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι μεμαχημένους;**

ὑπὲρ ὅμως τῆς πατρίδος ἔτσι φανερά ὑβριζομένης, καμμίαν μάχην ἀξίαν
λόγου νὰ μὴ φανοῦμε πὼς ἔχουμε δώσει;

**Ἄλλ' ἐτέρας μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς τὰς ἐσχά-
τας ὑπομεῖναι πολιορκίας,**

Ἄλλὰ ἕτερες μὲν πόλεις, ὑπὲρ τῆς ἰδικῆς μας ἡγεμονίας τὶς ἐσχάτας ὑπέμειναν
πολιορκίες,

**αὐτοὺς δ' ἡμᾶς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον
ποιεῖν**

τοὺς ἑαυτοὺς μας ὅμως ἐμεῖς ὑπὲρ τοῦ οὐδὲν νὰ ἀναγκασθοῦμε νὰ πρά-
ξουμε παρὰ τὸ δίκαιον

μηδὲ μικρὰν οἶεσθαι δεῖν ὑπενεγκεῖν κακοπάθειαν,

μήτε μικρὴν νὰ πιστεύουμε πὼς πρέπει νὰ ὑπομείνουμε κακοπάθειαν,

**ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων ἀδηφαγούντων ἔτι καὶ νῦν ὁρᾶσθαι
τρέφοντας,**

καὶ παρόλο ποὺ ζεύγη μὲν ἵππων ἀδηφάγων ἀκόμα καὶ τώρα φαίνεται νὰ
ἐκτρέφουμε,

ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀνάγκας ἀφιγμένους

ὥσάν σὲ δεινοτάτῃ ἀνάγκῃ νὰ ἔχουμε φθάσει

**καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας οὕτω ποιεῖσθαι τὴν
εἰρήνην;**

καὶ τῶν καθημερινῶν ἀγαθῶν ἐνδεεῖς ὄντες, μὲ τέτοιον τρόπον νὰ κάνουμε
τὴν εἰρήνην;

...φιλοπονώτατοι τῶν Ἑλλήνων...

ΚΕ

Ὁ δὲ πάντων σχετλιώτατον,

Αὐτὸ δὲ ποὺ εἶναι τὸ πιὸ δυσάρεστον

εἰ φιλοπονώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων

ἀφοῦ ἔμεῖς θεωρούμεθα ὡς οἱ ἐργατικώτεροι τῶν Ἑλλήνων

ῥαθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα περὶ τούτων.

πιὸ ῥάθυμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ ἀποφασίσουμε περὶ τούτων.

Τίνας γὰρ ἴσμεν,

Διότι ποίους γνωρίζουμε,

ὧν καὶ ποιήσασθαι μνείαν ἄξιόν ἐστιν,

περὶ τῶν ὁποίων ἀξίζει νὰ γίνῃ μνείαν,

οἵτινες ἅπαξ ἡττηθέντες

οἱ ὅποιοι ἡττήθησαν ἅπαξ

καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης

καὶ γενομένης μιᾶς εἰσβολῆς

**οὕτως ἀνάνδρως ὠμολόγησαν πάντα τὰ προσταττόμενα ποιή-
σειν;**

ἔτσι ἀνάνδρως συνεφώνησαν ὅλα τὰ προσταττόμενα νὰ πράξουν;

**Πῶς δ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πολὺν χρόνον δυστυχοῦντες ἀνταρ-
κέσειαν;**

Πῶς ὅμως οἱ τοιούτου εἶδους ἐπὶ πολὺν χρόνον δυστυχισμένοι θὰ ἀντε-
χάν;

Τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν,

Καὶ ποῖος δὲν θὰ ἐπιτημοῦσε ἡμᾶς,

**εἰ Μεσσηνίων ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας εἴκοσι ἔτη πολιορκηθέ-
ντων**

ἀφοῦ καὶ οἱ Μεσσήνιοι ἐπολιορκήθησαν ἐπὶ εἴκοσι ἔτη ὑπὲρ ταύτης τῆς
χώρας

ἡμεῖς οὕτω ταχέως κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποσταίμεν,

ἂν ἔμεῖς ἔτσι ταχέως μέσῳ συνθηκῶν ἀπὸ αὐτὴν θὰ ἐπαίρναμε ἀπόστασιν,

καὶ μὴδὲ τῶν προγόνων μνησθεῖμεν,
καὶ χωρὶς οὐδόλως τοὺς προγόνους νὰ ἀναμνησθοῦμε,
ἀλλ' ἦν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἐκτῆσαντο,
ἀλλὰ αὐτὴν ποὺ ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων κατέκτησαν,
ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πεισθέντες ἀποβάλοιμεν;
αὐτὴν ἡμεῖς πεισθέντες μέ λόγους νὰ ἀποβάλουμε;

...διεξελθεῖν ἐτόλμησαν
τὴν τῆς πόλεως ἀσθένειαν...

KF

Ὡν οὐδὲν ἔνιοι φροντίσαντες
Περὶ αὐτῶν οὐδόλως κάποιοι ἐφρόντισαν,
ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύνas ὑπεριδόντες
ἀλλὰ ὅλες τὶς αἰσχῦνες παραβλέποντας
τοιαῦτα συμβουλεύουσιν ὑμῖν,
τοιαῦτα συμβουλεύουν ἐσᾶς,
ἐξ ὧν εἰς ὄνειδῃ τὴν πόλιν καταστήσουσιν.
ἐκ τῶν ὁποίων εἰς ὄνειδος τὴν πόλιν θὰ καταστήσουν.
Οὕτω δὲ προθύμως ἐπάγουσιν ὑμᾶς
Ὅττοι δὲ πρόθυμα ἐπάγουν ἐσᾶς,
πρὸς τὸ παραδοῦναι Μεσσήνην,
πρὸς τὸ νὰ παραδώσετε τὴν Μεσσήνην,
ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν
ὥστε καὶ νὰ ἀναλύσουν ἐτόλμησαν
τὴν τὲ τῆς πόλεως ἀσθένειαν καὶ τὴν τῶν πολέμιων δύ-
ναμιν,
καὶ τὴν ἔλλειψιν σθένους τῆς πόλεως καὶ τὴν δύναμιν τῶν πολέμιων,
καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς
καὶ λένε νὰ ἀποκριθοῦν ὅσοι ἐναντιώνονται σὲ αὐτούς,

πόθεν βοήθειαν προσδοκῶντες ἤξειν διακελευόμεθα πολεμεῖν.

ἀπὸ ποῦ προσδοκοῦντες βοήθειαν παροτρύνουμε εἰς πόλεμον.

...μεγίστην συμμαχίαν
τὸ τὰ δίκαια πράττειν...

KZ

Ἐγὼ δὲ μεγίστην μὲν ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν,

Ἐγὼ δὲ μεγίστην μὲν καὶ βεβαιοτάτην συμμαχίαν θεωρῶ τὸ νὰ πράττει κανεὶς τὰ δίκαια,

εἰκὸς γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὖνοιαν γενέσθαι μετὰ τούτων, φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲ νὰ ὑπάρχει συγχρόνως καὶ ἡ εὖνοια τῶν θεῶν, εἴπερ χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις,

ἂν βέβαια πρέπει τὰ μελλούμενα νὰ τεκμηριώνουμε ἀπὸ τὰ ἤδη συμβάντα, πρὸς δὲ ταύτη τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι καὶ τὸ σωφρόνως ζῆν ἐπὶ πλέον δὲ τὸ νὰ πολιτευόμαστε καλῶς καὶ τὸ νὰ ζοῦμε σωφρόνως καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις ἐθέλγειν

καὶ νὰ θέλουμε μέχρι θανάτου νὰ μαχώμεθα τοὺς πολεμίους,

καὶ μηδὲν οὕτω δεινὸν νομίζειν

καὶ κανένα τόσο δεινὸν νὰ μὴ νομίζουμε,

ὥς τὸ κακὸν ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν·

ὅσο τὸ νὰ ἀκοῦμε κακὰ λόγια ἀπὸ τοὺς πολίτες·

ἄ μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει.

αὐτὰ περισσότερο σὲ ἐμᾶς ἀπὸ ὅ τι στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπάρχουν.

Μεθ' ὧν ἐγὼ πολὺ ἂν ἥδιον πολεμοίην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων·

Στὸ πλευρὸ αὐτῶν ἐγὼ πολὺ πρὶ εὐχάριστα θὰ πολεμοῦσα παρὰ μετὰ πολλῶν πολλῶν μυριάδων·

οἶδα γὰρ καὶ τοὺς πρώτους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν

ἀφικόμενους

διότι γνωρίζω πώς οἱ πρῶτοι ἀπὸ ἑμᾶς ποὺ σὲ αὐτὴν τὴν χώραν ἀφίχθησαν

οὐ τῷ πλήθει τῶν ἄλλων περιγενομένους

ὃχι ἐξ αἰτίας τοῦ πλήθους στοὺς ἄλλους ἐκυριάρχησαν,

ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προειρημέναις.

ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῶν ἀρετῶν ποὺ ὑπὸ ἐμοῦ προελέχθησαν.

Ὡστ' οὐκ ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους,

Ὡστε δὲν εἶναι ἄξιον διὰ τοῦτο νὰ φοβόμαστε τοὺς πολεμίους,

ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες,

ἐπειδὴ πολλοὶ τυγχάνουν νὰ εἶναι,

ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἐκείνοις θαρρεῖν,

ἀλλὰ πολὺ περισσότερο ἐναντίον αὐτῶν νὰ ἀναθαρροῦμε,

ὅταν ὁρῶμεν ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως ἐνηνοχότας τὰς συμφοράς,

ὅταν βλέπουμε μὲν ἑμᾶς τοὺς ἰδίους ἔτσι νὰ ἀντέχουμε τίς συμφορές,

ὥς οὐδένες ἄλλοι πώποτε,

ὅπως κανένας ἄλλος οὐδέποτε,

καὶ τοῖς τὲ νόμοις καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμμένοντας

καὶ στοὺς νόμους καὶ στὰ ἔθιμα ἐμμένοντας

οἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμεθα,

στοὺς ὁποίους ἐξ ἀρχῆς ἔχουμε ὑπακούσει,

τοὺς δὲ μὴδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους ἀλλὰ διαταραγμένους,

τοὺς δὲ μῆτε τὴν εὐτυχίαν νὰ ὑποφέρουν δὲν δύνανται ἀλλὰ διαταραγμένοι νὰ εἶναι,

καὶ τοὺς δὲ τὰς συμμαχίδας πόλεις καταλαμβάνοντας,

καὶ ἄλλους δὲ τίς συμμαχικὰς πόλεις νὰ καταλαμβάνουν,

τοὺς δὲ τὰναντία τούτοις πράττοντας,

ἄλλους δὲ ἐνάντια στοὺς ἑαυτοὺς τοὺς νὰ πράττουν,

ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμόροις ἀμφισβητοῦντας,

ἄλλους δὲ περὶ συνόρων μὲ τοὺς γείτονες νὰ φιλονεικοῦν,

τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθονοῦντας ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας.

ἄλλους δὲ νὰ προτιμοῦν τὸ νὰ φθονοῦνται μεταξὺ τοὺς ἀπὸ τὸ νὰ πολεμοῦν ἐναντίον μας.

Ὡστε θαυμάζω τῶν μείζω συμμαχίαν ζητούντων ὧν οἱ πολέμιοι τυγχάνουσιν ἐξαμαρτόντες.

Ὡστε ἀπορῶ μὲ αὐτοὺς, πὺ μεγαλυτέρα ἀναζητοῦν συμμαχίαν, τῶν ὁποίων οἱ πολέμιοι τόσο ἄστοχοι τυγχάνουν.

...εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας...

KH

Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν,

Ἄν δὲ πρέπει καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν νὰ εἶπω,
ἡγοῦμαι πολλοὺς ἔσεσθαι τοὺς βουλομένους ἐπαμύνειν ἡμῖν.
 πιστεύω πὺς πολλοὶ θὰ εἶναι αὐτοὶ πὺ βούλονται νὰ ἀμυνθοῦν μὲ ἐμᾶς.

Ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους,
 Διότι γνωρίζω καλῶς κατ' ἀρχὰς τοὺς Ἀθηναίους,
εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσὶν,
 ὅν καὶ δὲν εἶναι πάντα μὲ ἐμᾶς,
ἀλλ' ὑπὲρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ὅτιοῦν ἂν ποιήσαντες·

ἀλλὰ βεβαίως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μας ὅτιδήποτε θὰ ἔκαναν·
ἔπειτα τῶν ἄλλων τῶν πόλεων ἔστιν ἅς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων

ἔπειτα εἶναι οἱ ἄλλες οἱ πόλεις οἱ ὁποῖες ὁμοίως ὑπὲρ τῶν ἰδικῶν μας συμφερόντων

ὥσπερ περὶ τῶν αὐταῖς βουλευσομένας·

σὰν γιὰ τὰ δικά τους θὰ ἀποφάσιζαν·

ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα
 ἀκόμη δὲ ὁ Διονύσιος ὁ τύραννος καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων
καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας,
 καὶ οἱ ἄλλοι οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάσται,

καθ' ὅσον ἕκαστοι δύνανται,
 καθ' ὅσον ἕκαστοι δύνανται,
 προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσοντας·
 προθύμως θὰ μᾶς βοηθοῦσαν·
 πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς οὐσίαις προέχο-
 ντας
 ἐπὶ πλεόν καὶ ὅσοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων ποὺ στὴν περιουσίαν ὑπερέχουν,
 καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας
 καὶ ποὺ στὴν γνώμην πρωτεύουν
 καὶ τῶν βελτίστων πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας,
 καὶ ποὺ τὰ βέλτιστα πράγματα ἐπιθυμοῦν,
 εἰ καὶ μήπω συνεστήκασιν,
 ἂν καὶ δὲν ἔχουν συνταχθῇ μὲ μᾶς ἀκόμη,
 ἀλλὰ τὰς γ' εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας,
 εὖνοια πρὸς ἡμᾶς ἔχουν,
 ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων εἰκότως ἂν μεγάλας ἐλπίδας
 ἔχοιμεν.
 καὶ σὲ αὐτοὺς γιὰ τὰ μελλούμενα αἰσίως μεγάλες ἐλπίδες ἅς ἔχομε.

...ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους...

ΚΘ

Οἶμαι δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ
 τὸν δῆμον,
 Πιστεύω δὲ ὅτι καὶ ὁ ὑπόλοιπος ὄχλος στὴν Πελοπόννησον καὶ ὁ δῆμος,
 ὃν οἰόμεθα μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν,
 περὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς πιστεύουμε πῶς κυρίως ἐναντίον μας θὰ πολεμοῦσε,
 ποθεῖν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιμέλειαν.
 ποθεῖ ἤδη τὴν ἰδὴν μας ἐπιμέλειαν.
 Οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποσταῖσι γέγονεν ὧν προσεδόκησαν,
 Διότι τίποτε σὲ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἀποστασίαν τους δὲν ἔγινε ἐξ ὧσων προσε-

δόκησαν,

ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας τοῦναντίον ἀποβέβηκεν·

ἀλλὰ ἀντὶ τῆς ἐλευθερίας τὸ ἐναντίον ἔχει ἀποβῆ·

ἀπολέσαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους

διότι χάνοντας τοὺς βελτίστους πολίτες τους,

ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν πολιτῶν γεγόνασιν,

ἐπὶ τῶν χειρίστων πολιτῶν ἔχουν περιέλθει,

ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς πολλὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμπε-
πτῶκασιν,

ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας σὲ πολλὰς καὶ δεινὰς καὶ ἀνομίας ἔχουν περιπέσει,
εἰθισμένοι δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφ' ἐτέρους ἰέ-
ναι

συνηθισμένοι δὲ τὸν προηγούμενον χρόνον μαζί με μᾶς κατὰ ἄλλων νὰ
ἐκστρατεύουν

νῦν τοὺς ἄλλους ὁρῶσιν ἐφ' αὐτοὺς στρατευομένους,

τώρα τοὺς ἄλλους βλέπουν νὰ ἐκστρατεύουν ἐναντίον τους,

καὶ τὰς στάσεις, ἃς ἐπυνθάνοντο πρότερον παρ' ἐτέροις
οὔσας,

καὶ οἱ ἐξεγέρσεις, περὶ τῶν ὁποίων ἀκουγαν προηγουμένως εἰς ἄλλους νὰ
συμβαίνουν,

νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν καθ' ἐκάστην ἡμέραν γιγνομένας.

τώρα σὲ ἑαυτοὺς σχεδὸν βλέπουν καθημερινὰ νὰ γίνωνται.

Οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσὶν

Τόσο δὲ ἰσοπεδωμένοι ἀπὸ τίς συμφορὰς εἶναι,

ὥστε μηδένα διαγινῶναι δύνασθαι τοὺς κάκιστα πράττο-
ντας αὐτῶν·

ὥστε οὔτε ἓναν κάκιστα πράττοντα ἐξ αὐτῶν δὲν μπορεῖς νὰ ξεχωρίσεις·

οὐδεμία γὰρ ἐστὶ τῶν πόλεων ἀκέραιος,

ἀφοῦ καμμία ἀπὸ τίς πόλεις δὲν εἶναι ἀκέραιος,

οὐδ' ἥτις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας,

οὔτε κάποια δὲν συνορεύει μὲ καχόβουλους γείτονες,

ὥστε τετμηθῆναι μὲν τὰς χώρας,

ὥστε οἱ μὲν χῶρες νὰ ἔχουν τεμαχισθῇ,

πεπόρθησθαι δὲ τὰς πόλεις,
οἱ δὲ πόλεις νὰ ἔχουν ἐκπορθηθῇ,
ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους,
οἱ δὲ οἴκοι τους νὰ ἔχουν ἀναστατωθῇ,
ἀνατετράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς νό-
μους,
νὰ ἔχουν ανατραπῇ δὲ τὰ πολιτεύματα καὶ νὰ ἔχουν καταλυθῇ οἱ νόμοι,
μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν.
σύμφωνα μὲν τοὺς ὁποίους ὅταν ζοῦσαν, εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων
ἦσαν.

Οὕτω δ' ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχου-
σιν,

Τόσο δὲ δύσπιστα καὶ δυσμενῶς ἔχουν τὰ ἀναμεταξύ τους,
ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν·

ὥστε περισσότερο τοὺς πολίτας ἀπὸ τοὺς πολεμίους φοβοῦνται·

ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν ὁμονοίας

ἀντὶ δὲ τῆς μεθ' ἡμῶν ὁμονοίας

καὶ τῆς παρ' ἀλλήλων εὐπορίας

καὶ τῶν διευκολύνσεων μεταξύ τους

εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν ἐληλύθασιν,

εἰς τόσῃ ἀπομόνωσιν ἔχουν περιέλθει,

ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας

ὥστε οἱ μὲν κύριοι περιουσιῶν,

ἡδὶον ἢ εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκβάλοιεν

πρὶν εὐχάριστα εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὑπάρχοντά τους θὰ ἐξέβαλαν

ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν

ἀπὸ τὸ νὰ ἐπαρκούσαν γιὰ τοὺς πτωχοὺς,

οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες οὐδ' ἂν εὐρεῖν δέξαιντο

οἱ δὲ ὑποδεέστερα πράττοντες (πτωχοὶ) ἀκόμη κι ἂν τὰ εὔρισκαν δὲν θὰ
τὰ ἐδέχοντο,

ἢ τὰ τῶν ἐχόντων ἀφελέσθαι·

ἀλλὰ θὰ ἐπέλεγαν νὰ τὰ ὑπεξαίρουν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας·

καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν

ἀλλήλους·

καταλύοντας δὲ τὶς θυσίαι, ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάζουν ἀλλήλους·
πλείους δὲ φεύγουσιν νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ
ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου.

περισσότεροι δὲ φεύγουν τώρα ἐκ μιᾶς πόλεως ἀπὸ ὅτι πρότερον ἐξ ὁλοκ-
λήρου τῆς Πελοποννήσου.

**Καὶ τοσούτων ἀπηριθμημένων κακῶν πολὺ πλείω τὰ παρε-
λελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν·**

Καὶ τῶν τόσων ἀπαριθμημένων κακῶν, πολὺ περισσότερα τὰ παραλειπό-
μενα εἶναι τῶν ἀναφερθέντων·

**οὐδὲν γὰρ ὁ τι τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν οὐκ ἐνταῦθα συνδε-
δράμηκεν.**

διότι ὅλα τὰ δεινὰ ἢ χαλεπὰ ἐκεῖ ἔχουν συμβεῖ.

ἽΩν οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουσιν ὄντες,

Ἐκ τῶν ὁποίων, οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουν νὰ εἶναι,

οἱ δὲ διὰ ταχέων ἐμπλησθήσονται,

οἱ δὲ ἐπειδὴ ταχέως θὰ κορεστούν,

**καὶ ζητήσουσιν τινὰ τῶν παρόντων πραγμάτων εὐρεῖν ἀπαλ-
λαγήν.**

καὶ θὰ ζητήσουν τρόπον ἐκ τῶν παρόντων πραγμάτων νὰ βροῦν ἀπαλ-
λαγήν.

Μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτοὺς μενεῖν ἐπὶ τοῦτοις·

Διότι μὴ νομίζετε πὼς αὐτοὶ θὰ μείνουν εἰς αὐτὰ·

οἵτινες γὰρ εὖ πράττοντες ἀπεῖπον,

οἱ ὅποιοι ὅταν εὐτυχοῦσαν ἀπηύδησαν,

πῶς ἂν οὗτοι κακοπαθοῦντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν·

πῶς τοῦτοι κακοπαθοῦντες πολὺν χρόνον θὰ καρτεροῦσαν·

ἽΩστε οὐ μόνον ἦν μαχόμενοι νικῆσωμεν,

ἽΩστε ὄχι μόνον μαχόμενοι ἴσως νικήσουμε,

ἀλλὰ καὶ ἂν ἡσυχίαν ἔχοντες περιμένωμεν,

ἀλλὰ καὶ ἂν περιμένουμε ἡσυχίαν ἔχοντας,

**ὁψεσθ' αὐτοὺς μεταβαλλομένους καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν
αὐτῶν εἶναι νομίζοντας.**

θὰ ἴδητε αὐτοὺς μεταβαλλομένους καὶ νομίζοντας τὴν ἰδικὴν μας σωτηρίαν ἰδικὴν τοὺς νὰ εἶναι.

Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω τοιαύτας.

Τοιαύτας μὲν ἐλπίδας ἔχω.

...ἀξίως πολεμήσομεν...

Λ

Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ ποιῆσαί τι τῶν προσταττομένων,
 Τόσο δὲ ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ πράξω κάτι ἐκ τῶν προσταττομένων,
ὥστ' εἰ μηδὲν γίγνοιτο τούτων βοηθείας μηδαμόθεν τυγχά-
νοιμεν,

ὥστε ἐὰν μήτε ἓνα ἐκ τούτων γίνη, καμμίας βοηθείας ἀπὸ πουνθενὰ ἂν τύχουμε,

ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῖεν ἡμᾶς,

ἀλλὰ ἐκ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν θὰ μᾶς ἀδικοῦσαν,

οἱ δὲ περιορῶεν,

οἱ δὲ θὰ περέβλεπον,

οὐδ' ἂν τούτων μεταγνοίην,

δὲν θὰ μετανοοῦσα διὰ τίποτε,

ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναιμι

ἀλλὰ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους θὰ ὑπέμενα,

πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας.

πρὶν ποιήσω τὴν συμφωνίαν αὐτήν.

Αἰσχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων,

Διότι θὰ αἰσχυνόμουν σὲ ἀμφότερες τίς περιπτώσεις:

εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων,

εἴτε ἂν κατηγορούσαμε τοὺς προγόνους,

ὥς ἀδίκως Μεσσηνίους ἀφείλοντο τὴν χώραν,

ὅτι ἀδίκως ἀπὸ τοὺς Μεσσηνίους ἀφῆρεσαν τὴν χώραν,

εἴτε ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων καὶ προσηκόντως

εἴτε ἂν, παρ' ὅλον ὅτι ἐκεῖνοι ὀρθῶς τὴν κατέκτησαν καὶ ἐπάξιως,
ἡμεῖς παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαιμὲν τι περὶ αὐτῆς.
 ἐμεῖς ἐνάντια στὸ δίκαιο θὰ παραχωρούσαμε μέρος αὐτῆς.

Τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ποιητέον,
 Ἐκ τούτων λοιπὸν οὐδὲν ἐκ τῶν δύο πρέπει νὰ πραχθῇ,
σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν,
 πρέπει δὲ νὰ σκεφθοῦμε τὸ πῶς ἀξίως ὑπὲρ τῶν ἑαυτῶν μας θὰ πολεμή-
 σουμε,
καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἐλέγξομεν
ψευδεῖς ὄντας,
 καὶ ὅχι τοὺς συνηθισμένους νὰ ἐγκωμιάζουν τὴν πόλιν, θὰ ἀποδείξουμε
 ὅτι ψεῦτες εἶναι,
ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχέσομεν
 ἀλλὰ τέτοιους τοὺς ἑαυτοὺς μας θὰ παρουσιάσουμε,
ὥστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι
περὶ ἡμῶν.
 ὥστε νὰ φανεῖ ὅτι ἐκεῖνοι λιγότερα τῶν ὑπαρχόντων ἔχουν πεῖ γιὰ ἐμᾶς.

...χαλεπὰ ἃ μέλλω λέγειν...

ΛΑ

Οἶμαι γὰρ οὖν οὐδὲν συμβήσεσθαι δεινότερον τῶν νῦν
παρόντων,
 Διότι νομίζω λοιπὸν πῶς οὐδὲν δεινότερον θὰ συμβῇ τῶν παρόντων,
ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα βουλευέσεσθαι καὶ πράξειν,
 ἀλλὰ ὅτι οἱ ἐχθροὶ τέτοια θὰ σκεφθοῦν καὶ θὰ πράξουν,
ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς·
 μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἐνισχύσουν ἐμᾶς·
ἂν δ' ἄρα ψευσθῶμεν τῶν ἐλπίδων
 ἂν ὅμως διαψευσθοῦν οἱ ἐλπίδες μας
καὶ πανταχόθεν ἐξειργώμεθα

καὶ ἀπὸ παντοῦ ἀποκλεισθοῦμε
καὶ μὴδὲ τὴν πόλιν ἔτι δυνάμεθα διαφυλάττειν,
 καὶ δὲν θὰ δυνάμεθα νὰ διαφυλάξουμε τὴν πόλιν,
χαλεπὰ μὲν ἐστίν, ἃ μέλλω λέγειν,
 δυσάρεστα μὲν εἶναι, αὐτὰ ποὺ μέλλω νὰ πῶ,
ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παρρησιάσασθαι περὶ αὐτῶν.
 ὅμως δε δὲν θὰ ἀποφύγω μὲ παρρησίαν νὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτῶν.
Καὶ γὰρ ἐξαγγελθῆναι τοῖς Ἑλλησι καλλίω ταῦτ' ἐστὶ
 Καὶ συνεπῶς νὰ ἐξαγγελθοῦν στοὺς Ἕλληνες ὅτι καλλίτερα εἶναι αὐτά,
καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν
 καὶ περισσότερα ἀρμόζοντα στὰ ἰδικὰ μας φρονήματα
ὧν ἔνιοι τινες ὑμῖν συμβουλεύουσιν.
 ἀπὸ αὐτὰ ποὺ κάποιοι ἐσᾶς συμβουλεύουν.

...ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους
 καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν...

ΛΒ

Φημί γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γονέας τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν
 Ἰσχυρίζομαι λοιπὸν ὅτι πρέπει τοὺς μὲν γονεῖς μας
καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον
ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι,
 καὶ τὰ παιδιὰ καὶ τὶς γυναῖκες καὶ τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον ἐκ τῆς πόλεως νὰ
 ἐκπέμψουμε,
τοὺς μὲν εἰς Σικελίαν, τοὺς δὲ εἰς Κυρήνην, τοὺς δ' εἰς τὴν
ἠπειρον,
 τοὺς μὲν στὴν Σικελίαν, τοὺς δὲ στὴν Κυρήνην, τοὺς δὲ στὴν ἠπειρον,
ἄσμενοι δ' αὐτοὺς ἅπαντες οὗτοι δέξονται
 εὐχαρίστως δὲ ἅπαντες αὐτοὶ θὰ τοὺς ὑποδεχθοῦν
καὶ χώρα πολλῇ καὶ ταῖς ἄλλαις τὰς περὶ τὸν βίον εὐπορίας,
 καὶ σὲ χώρα πολλή καὶ σὲ ἄλλες περὶ τοῦ βίου εὐπορίας,

οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὦν εὖ πεπόνθασιν,
οἱ μὲν ἀποδίδοντας χάριν τῶν ὅσων ἔχουν εὐεργετηθῇ,
οἱ δὲ κομιεῖσθαι προσδοκῶντες ὦν ἂν προϋπάρξωσιν,
οἱ δὲ νὰ κερδίσουν προσδοκῶντας ἐκ τῶν ὅσων θὰ παράσχουν
ὑποληφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους κιν-
δυνεύειν

ὑπολαμβάνοντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους νὰ κινδυνεύσουν,
τῆς μὲν πόλεως ἀφέσθαι καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων,
τὴν μὲν πόλιν ἃς ἀφήσουμε καὶ τίς ἄλλες κτήσεις,
πλὴν ὅς' ἂν οἰοί τ' ὤμεν ἀπενέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν
πλὴν ὅσων εἶναι δυνατόν νὰ φέρουμε μαζί μας.

καταλαβόντας δὲ χωρίον,

καταλαμβάνοντας δὲ χώρον,

ὅ τι ἂν ἐχυρώτατον ᾖ

ὅσον πλέον ὠχυρωμένον γίνεται

καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμφορώτατον,

καὶ πρὸς τὸν πόλεμον καταλληλότερον,

ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλατταν,

νὰ ἄγουμε καὶ νὰ φέρουμε τοὺς πολεμίους κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν,

ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμετέρων ἀμφισβητοῦντες.

ἕως ὅταν παύσουν νὰ ἀμφισβητοῦν περὶ τῶν ἰδικῶν μας ἀποκτημάτων.

Καὶ ταῦτ' ἂν τολμήσωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν,

Καὶ αὐτὰ ἂν τὰ τολμήσουμε καὶ δὲν παραμελήσουμε,

ὀψεσθαι τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας ἱκετεύοντας

θὰ ἰδοῦμε τοὺς τώρα διατάσσοντας νὰ ἱκετεύουν

καὶ δεομένους ἡμῶν Μεσσήνην ἀπολαβεῖν καὶ ποιήσασθαι
τὴν εἰρήνην.

καὶ νὰ παρακαλοῦν ἐμᾶς τὴν Μεσσήνην νὰ λάβουμε καὶ νὰ συνάψουμε τὴν
εἰρήνην.

...δικαίως ὠργισμένον στρατόπεδον...

ΛΓ

Ποία γὰρ ἂν τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοιοῦτον
 πόλεμον ὑπομείνειεν,
 Ποία λοιπὸν ἐκ τῶν πόλεων τῆς Πελοποννήσου τέτοιον πόλεμον θὰ ὑπέμενε,
 οἷον εἰκὸς γενέσθαι βουλευθέντων ἡμῶν;
 ὁ ὅποιος θὰ γίνη ἂν ἐμεῖς θέλήσουμε;
 Τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν καὶ δείσειαν στρατοπέδον συνιστά-
 μενον
 Ποῖοι δὲν θὰ ἐξεπλήττοντο καὶ δὲν θὰ ἐφοβοῦντο στρατόπεδον νὰ στήνε-
 ται
 τοιαῦτα μὲν διαπεπραγμένον,
 διαπεπραγμένον οὕτω,
 δικαίως δὲ τοῖς αἰτίοις τούτων ὠργισμένον,
 καὶ δικαίως ὠργισμένον ἐκ τοῦτων τῶν αἰτίων,
 ἀπονενοημένους δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον,
 ἀπερίσκεπτα δὲ διακείμενον ὥς πρὸς τὸ ζῆν,
 καὶ τῷ μὲν σχολὴν ἄγειν καὶ μηδὲ περὶ ἓν ἄλλον διατρίβειν
 ἢ περὶ τὸν πόλεμον
 καὶ στήν ἀργία νὰ ἄγει καὶ μήτε περὶ ἑνὸς ἄλλου νὰ διατρίβῃ πλὴν τοῦ
 πολέμου
 τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοιομένον,
 καὶ νὰ ἐξομοιοῦται μὲ τὰ μισθοφορικὰ στρατεύματα,
 ταῖς δὲ ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν τοιοῦτον,
 ὥς πρὸς τις ἀρετὴς δὲ καὶ τις ἀσχολίας τέτοιο,
 οἷον ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν συντάξειεν,
 ὅμοιον μὲ τὸ ὅποιο ἐξ ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς θὰ συνέτασσε,
 ἔτι δὲ μηδεμιᾷ πολιτείᾳ τεταγμένην χρώμενον
 ἐπιπλέον νὰ μὴ χρησιμοποιῇ οὐδὲν πολίτευμα,
 ἀλλὰ θυραυλεῖν καὶ πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον
 ἀλλὰ νὰ κατασκηνῶνῃ καὶ νὰ πλανᾶται κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον,

καὶ ῥαδίως μὲν ὁμορον οἷς ἂν βούληται γιγνόμενον,
καὶ μὲ εὐκολία νὰ γειτονεύῃ μὲ ὅποιους ἐπιθυμεῖ,
τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς τὸν πόλεμον συμφέροντας
πατρίδας εἶναι νομίζον;

τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς τὸν πόλεμον συμφέροντας ὡς πατρίδες
νὰ νομίζῃ;

Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων μόνον ῥηθέντων τούτων

Ἐγὼ μὲν πιστεύω πῶς καὶ μόνον ῥηθέντων τῶν λόγων τούτων

καὶ διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἑλληνας

καὶ διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἑλληνας

πολλὴν ταραχὴν καταστήσασθαι τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν,

πολλὴ ταραχὴ θὰ κατασταθῇ στοὺς ἐχθρούς μας,

ἔτι δὲ μᾶλλον, ἣν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶ-
μεν.

προσέτι ἂν καὶ εἰς πέρας νὰ φέρουμε τούτους ἀναγκασθοῦμε.

Τίνα γὰρ οἰηθῶμεν αὐτοὺς γνώμην ἔξειν,

Ποίαν γνώμην νὰ πιστεύουμε πῶς αὐτοὶ θὰ ἔχουν,

ὅταν αὐτοὶ μὲν κακῶς πάσχωσιν,

ὅταν αὐτοὶ μὲν ὑποφέρουν,

ἡμᾶς δὲ μηδὲν δύνωνται ποιεῖν;

πρὸς ἑμᾶς δέ, τίποτε νὰ μὴ δύνανται νὰ ποιήσουν;

Καὶ τὰς μὲν αὐτῶν πόλεις ἴδωσιν ἐν πολιορκίᾳ καθεστηκυίας,

Καὶ τίς μὲν ἰδικὲς τοὺς πόλεις νὰ δοῦν σὲ πολιορκίας καθεστώς,

τὴν δ' ἡμετέραν οὕτω διασκευασμένην ὥστε μηκέτι τῇ συμ-
φορᾷ ταύτῃ περιπεσεῖν;

τὴν δὲ ἰδικὴ μας ἔτσι διασκευασμένην ὥστε νὰ μὴν εἶναι πλέον δυνατόν σὲ
τέτοιαν συμφορὰν νὰ περιπέσῃ;

Ἔτι δὲ τὴν τῶν σωμάτων τροφὴν ἡμῖν μὲν ῥαδίαν οὕσαν ἐκ
τε τῶν ὑπαρχόντων

Ἐπὶ πλέον δὲ ἢ τῶν σωμάτων μας τροφὴ εὐκολὴ νὰ εἶναι καὶ ἐκ τῶν ὑπαρ-
χόντων

καὶ ἐκ τοῦ πολέμου γιγνομένων,

καὶ ἐκ τῶν λαφύρων τοῦ πολέμου,

αὐτοῖς δὲ χαλεπὴν
 γιὰ αὐτοὺς ὅμως δύσκολη
 διὰ τὸ μὴ ταῦτόν εἶναι στρατόπεδον τοιοῦτον διοικεῖν
 ἐπειδὴ δὲν εἶναι ταυτόσημο στρατόπεδον τέτοιο νὰ διοικῇς
 καὶ τοὺς ὄχλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι διατρέφειν;
 καὶ τὸ νὰ διατρέφῃς τοὺς ὄχλους στὶς πόλεις;
 Ὅ δὲ πάντων ἁλγιστον ἐκείνοις,
 Τὸ δὲ ἐκ πάντων ἁλγιστον διὰ ἐκείνους,
 ὅταν τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους ἐν πολλαῖς εὐπορίαις
 πυνθάνωνται γεγεννημένους,
 ὅταν διὰ τοὺς μὲν συγγενεῖς μας νὰ πληροφοροῦνται ὅτι ζοῦν μὲ πολλές
 ἀνέσεις
 τοὺς δ' αὐτῶν ὁρῶσι καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγκαίων
 ἐνδεεῖς ὄντας,
 τοὺς ἰδιχοὺς τους νὰ βλέπουν καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγκαίων
 στερημένοι νὰ εἶναι,
 καὶ μὴδ' ἐπικουρῆσαι δύνωνται τοῖς κακοῖς τούτοις,
 καὶ μήτε νὰ ἐπικουρήσουν νὰ δύνανται στὰ κακὰ τούτων,
 ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν τὴν χώραν τὰ σπέρματα προσαπολ-
 λύωσιν,
 ἀλλὰ καλλιεργοῦντες μὲν τὴν χώραν τὸν σπόρον νὰ χάνουν,
 ἀργὸν δὲ περιορῶντες μὴδένα χρόνον ἀνταρκεῖν οἷοι τ' ὦσιν.
 ἂν δὲ μένουν ἄεργοι θεατὲς οὔτε γιὰ μίαν στιγμὴν δὲν θὰ ἀντέξουν ὅποιοι
 καὶ νὰ ναι.

...τι ἂν εὐξαίμεθα μᾶλλον...

ΛΔ

Ἄλλὰ γὰρ ἴσως ἀθροισθέντες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι
 στρατόπεδον

Ἄλλὰ ἴσως τότε ἀθροισθέντες καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀφοῦ ποιήσωμεν στρατόπεδον

παρακολουθήσουσι καὶ κωλύσουσιν ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν αὐτούς.

θὰ παρακολουθήσουν καὶ παρακωλύσουν ἡμᾶς ἀπὸ τὸ νὰ πράξουμε κακὸ εἰς αὐτούς.

Καὶ τί ἂν εὐξαίμεθα μᾶλλον ἢ λαβεῖν πλησιάζοντας καὶ παρατεταγμένους

Καὶ τί θὰ εὐχόμεσταν πλέον, τοῦ νὰ συλλάβουμε αὐτούς πλησιάζοντας καὶ παρατεταγμένους

καὶ περὶ τὰς αὐτὰς δυσχωρίας ἡμῖν ἀντιστρατοπεδεύοντας ἀνθρώπους ἀτάκτους

καὶ στίς ἴδιες δύσχωρες μὲ ἡμᾶς περιοχὲς ἀντιστρατοπεδεύοντες ἀνθρώπους ἀτάκτους

καὶ μιγάδας καὶ πολλοῖς ἄρχουσι χρωμένους;

καὶ μιγάδας καὶ διοικουμένους ἀπὸ πολλοὺς ἄρχοντες;

Οὐδὲν γὰρ ἂν πολλῆς πραγματείας δεήσειεν,

Οὐδόλως λοιπὸν πολλῶν προσπαθειῶν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη,

ἀλλὰ ταχέως ἂν αὐτούς ἐξαναγκάσαιμεν

ἀλλὰ ταχέως αὐτούς θὰ ἐξαναγκάζαμε,

ἐν τοῖς ἡμετέροις καιροῖς ἀλλὰ μὴ τοῖς αὐτῶν

στὴν ἰδικὴν μας καταλληλοτέραν στιγμὴν καὶ ὅχι στὴν ἰδικὴν τους

ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς κινδύνους.

...οὐ τῷ μεγέθει οὐδὲ τῷ πλήθει...

ΛΕ

Ἐπιλίποι δ' ἂν τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας,

Δὲν θὰ ἐφθανε δὲ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς ἡμέρας,

εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς ἐσομένας λέγειν ἐπιχειρήσαιμεν

ἂν ἐπιχειρήσω νὰ ὁμιλήσω διὰ τὰ πλεονεκτήματα ποὺ θὰ ἔχουμε
 Ἐκεῖνο δ' οὖν πᾶσι φανερόν,
 Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ εἶναι εἰς τοὺς πάντας φανερόν,
 ὅτι τῶν Ἑλλήνων διεννηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως
 ὅτι ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἔχουμε ξεχωρίσει ὄχι ἐξ αἰτίας τοῦ μεγέθους τῆς
 πόλεως
 οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων,
 οὔτε ἐξ αἰτίας τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων,
 ἀλλ' ὅτι τὴν πολιτείαν ὁμοίαν κατεστησάμεθα στρατοπέδῳ
 ἀλλὰ ἐπειδὴ τὴν πολιτείαν τὴν καταστήσαμε ὁμοίαν μὲ στρατόπεδο
 καλῶς διοικουμένῳ καὶ πειθαρχεῖν ἐθέλοντι τοῖς ἄρχουσιν.
 καλῶς διοικούμενο καὶ ἐθελοντικῶς νὰ πειθαρχεῖ εἰς τοὺς ἄρχοντας.
 Ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο ποιήσωμεν,
 Ἐάν λοιπὸν εἰλικρινὰ τοῦτο ποιήσουμε,
 ὁ μιμησαμένοις ἡμῖν συνήνεγκεν,
 τὸ ὅποιον ἡμᾶς τοὺς μιμησαμένους συνέφερε,
 οὐκ ἄδηλον, ὅτι ῥαδίως τῶν πολεμίων ἐπικρατήσομεν.
 εἶναι ὁλοφάνερον, ὅτι εὐκολὰ τῶν πολεμίων θὰ ἐπικρατήσουμε.

...καλὸν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους...

ΛF

Ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς οἰκιστὰς ταυτισί τῆς πόλεως γενομέ-
 νους,
 Γνωρίζουμε δὲ καὶ γιὰ ὅσους ἔγιναν οἰκισταὶ αὐτῆς τῆς πόλεως,
 ὅτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον
 ἔχοντες,
 ὅτι ἐνῶ μὲν εἰσῆλθον στὴν Πελοπόννησον ἔχοντες μικρὸν στρατόπεδον,
 πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν.
 σὲ πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις ἐκυριάρχησαν.
 Καλὸν οὖν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους,

Καλόν λοιπὸν τὸ νὰ μιμούμεθα τοὺς προγόνους,
καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπταίκα-
μεν,

καὶ πάλι στὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντες, ἐπειδὴ διαπράξαμε πταῖσμα,
πειραθῆναι τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀναλαβεῖν,
νὰ πειραθοῦμε τίς τιμὲς καὶ τίς δυναστεῖες νὰ ἀναλάβουμε,
ὥς πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες.

τίς ὁποῖες πρότερον τυγχάναμε νὰ ἔχουμε.

Πάντων δ' ἂν δεινότατον ποιήσαιμεν

Το χειρότερον δὲ πάντων θὰ ἐποιούσαμε,

**εἰ συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὲρ
τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας,**

ἐὰν γνωρίζοντας πὼς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκκένωσαν τὴν χώραν τοὺς ὑπὲρ τῆς
ἐλευθερίας τῶν ἄλλων,

**ἡμεῖς μὴδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἀφέσθαι τῆς
πόλεως τολμήσαιμεν,**

ἡμεῖς μῆτε ὑπὲρ τῆς ἰδικῆς μας σωτηρίας θὰ τολμούσαμε νὰ ἀφήσουμε τὴν
πόλιν μας,

**ἀλλὰ δέον ἡμᾶς παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς ἄλ-
λοις παρέχειν,**

ἀλλὰ χρέος μας, παράδειγμα τέτοιων ἔργων στοὺς ἄλλους νὰ παρέχουμε,

μὴδὲ μιμῆσασθαι τὰς ἐκείνων πράξεις ἐθελήσαιμεν,

καὶ οὐδόλλως νὰ ἐπιθυμοῦμε νὰ μιμοῦμεθα τίς πράξεις ἐκείνων,

Ἔτι δὲ τούτου καταγελαστότερον,

Ἐπὶ πλέον δέ, τὸ πλέον καταγέλαστον τούτου,

**εἰ Φωκαιεῖς μὲν, φεύγοντες τὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου
δεσποτείαν,**

ἐὰν ἐνῶ οἱ μὲν Φωκαιεῖς, ἀποφεύγοντας τὴν δεσποτείαν τοῦ μεγάλου
(Πέρση) βασιλέως,

ἐκκλιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς Μασσαλίαν ἀπώκησαν,

ἐγκατέληψαν τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Μασσαλίαν ἀποίκησαν,

ἡμεῖς δ' εἰς τοσοῦτον μικροφυχίας ἔλθοιμεν,

ἡμεῖς δὲ σὲ τόσην μικροφυχίαν θὰ ἐρχόμεθα,

ὥστε τὰ προστάγματα τούτων ὑπομεínαιμεν,
 ὥστε τὰ προστάγματα τούτων νὰ ὑπομέναμε,
 ὧν ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέσαμεν.
 αὐτῶν τῶν ὁποίων ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέσαμε.

...περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν
 ἀνορθώσομεν τὴν πόλιν...

ΛΖ

Χρὴ δὲ μὴ περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς διατρίβειν,
 Χρειάζεται δὲ νὰ μὴ διατρίβουμε τίς ψυχὰς μας περὶ τὴν ἡμέραν αὐτήν,
 ἐν ἣ δεήσει χωρίζειν τοὺς οἰκειοτάτους ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν,
 κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀναγκασθοῦμε νὰ χωριστοῦμε ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς
 μας,

ἀλλ' ἐπ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐθύς ἀφορᾶν,
 ἀλλὰ σὲ ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐθύς νὰ κυττάξουμε,
 ἐν οἷς περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν ἀνορθώσομεν μὲν τὴν
 πόλιν,

κατὰ τοὺς ὁποίους, νικῶντας τοὺς ἐχθροὺς θὰ ἀνορθώσουμε μὲν τὴν πόλιν,
 κομιοῦμεθα μὲν τῶν ἡμετέρων αὐτῶν,

θὰ φροντίσουμε μὲν τοὺς ἰδικούς μας,

ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν,

θὰ ἐπιδείξουμε δὲ εἰς τοὺς πάντας,

ὅτι νῦν μὲν ἀδίκως δεδυστυχήκαμεν,

ὅτι τώρα μὲν ἀδίκως ἔχουμε δυστυχήσει,

τὸν δὲ παρελθόντα χρόνον δικαίως τῶν ἄλλων πλεόν ἔχειν
 ἡξιούμεν.

κατὰ τὸ παρελθὸν δικαίως τῶν ἄλλων ἀξιωθήκαμε νὰ ὑπερτεροῦμε.

Ἔχει δὲ οὕτως.

Ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα.

Ἐγὼ τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους,

Ἐγὼ τούτους ἔχω εἰπεῖ τοὺς λόγους,

οὐχ ὥς δέον ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν,

ὄχι ἐπειδὴ χρέος μας εἶναι αὐτὰ ἤδη νὰ πράτταμε,
 οὐδ' ὥς οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνούσης ἐν τοῖς πράγμασι σωτηρίας,
 οὔτε ἐπειδὴ καμμία ἄλλη δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ πράγματα σωτηρία,
 ἀλλὰ βουλόμενος ὑμῶν προτρέψασθαι τὰς γνώμας,
 ἀλλὰ βουλόμενος τὶς ἰδικές σας νὰ προτρέψω γνώμες,
 ὥς καὶ ταύτας τὰς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινότερας τούτων
 ὅτι καὶ αὐτὲς τὶς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινότερες τούτων
 ὑπομενετέον ἡμῖν πρὶν ὑπὲρ Μεσσήνης ποιήσασθαι συν-
 θήκας,
 πρέπει νὰ ὑπομείνουμε πρὶν ὑπὲρ τῆς Μεσσήνης νὰ υπογράψουμε τὶς συν-
 θήκας,
 οἷας κελεύουσιν ἡμᾶς.
 τὶς ὁποῖες κελεύουν εἰς ἡμᾶς.

...τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας
 τὸν δὲ πόλεμον εἰς ἅπαντα...

ΛΗ

Οὐχ δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑμᾶς παρεκάλουν,
 Οὐδὲ προθύμως πρὸς τὸν πόλεμον θὰ σᾶς προσεκάλουν,
 εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐώρων ἐξ ὧν μὲν ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ
 βεβαίαν γενησομένην,
 ἂν δὲν ἔβλεπα τὴν εἰρήνην, σύμφωνα μὲ ὅσα ἐγὼ λέγω, καλὴ καὶ βεβαία
 ὅτι θὰ γίνη,
 ἐξ ὧν δ' ἔνιοι τινες συμβουλεύουσιν
 ἐξ αὐτῶν μερικοὶ συμβουλεύουν,
 οὐ μόνον αἰσχροὺς ἐσομένην ἀλλ' οὐδὲ χρόνον οὐδένα παρα-
 μενοῦσαν.
 ὄχι μόνον αἰσχροὺς θὰ ἀποβῇ, ἀλλ' οὔτε ἕναν χρόνον δὲν θὰ παραμείνῃ.
 Ἦν γὰρ παρακατοικισώμεθα τοὺς Εἰλωτας
 Διότι ἂν θὰ τοποθετούσαμε δίπλα μας τοὺς Εἰλωτας νὰ κατοικήσουν

καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν περιίδωμεν αὐξηθεῖσαν,
καὶ τὴν ἰδίαν πόλιν παραβλέψουμε ὅτι ηὔξηθη,
τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταραχαῖς καὶ κινδύνοις
διατελοῦμεν ὄντες;
ποῖος δὲν γνωρίζει, ὅτι ὅλον τὸν βίον σὲ ταραχὲς καὶ κινδύνους θὰ δι-
ατελοῦμε;
Ὡσθ' οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι λελήθασιν αὐτοὺς
Ὡστε οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι ἔχουν λησμονήσει
τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιοῦντες,
ὅτι τὴν μὲν εἰρήνην διὰ ὀλίγας ἡμέρας ποιώντας πρὸς ἡμᾶς
τὸν δὲ πόλεμον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες.
τὸν δὲ πόλεμον ἐς αἰὲ κατασκευάζουν.

...ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν
ἢ πανταπάσιν ἀνηρῆσθαι...

ΛΘ

Ἡδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην,
Ἦδιστα ἀπὸ αὐτοὺς θὰ ἐπληροφορούμην,
ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν·
ὑπὲρ τίνων πιστεύουν ὅτι πρέπει ἡμεῖς μαχόμενοι νὰ ἀποθάνουμε·
οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι προστάττωσί τι παρὰ τὸ δίκαιον
ὄχι ὅταν οἱ πολέμιοι προστάττουν κάτι πᾶρα τὸ δίκαιον
καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνονται
καὶ τὴν χώραν τέμνουν
καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερῶσι,
καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐλευθερώνουν,
καὶ τούτους μὲν κατοικίζωσιν εἰς ταύτην,
καὶ τούτους μὲν τοὺς κατοικίζουν εἰς αὐτήν,
ἦν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον,
τὴν ὁποίαν εἰς ἡμᾶς οἱ πατέρες ἐκκληροδότησαν,

ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν ὄντων ἀποστερῶσιν,
 ἀπὸ ἡμᾶς δὲ ὄχι μόνον τῶν περιουσιῶν ἀποστεροῦν,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς κακοῖς εἰς ὄνειδῃ καθιστῶσιν;
 ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις κακοῖς εἰς ὄνειδος μᾶς καθιστοῦν;

Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων

Διότι ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τούτων

οὐ μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους

ὄχι μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους

οἶμαι προσήκειν ἡμᾶς ὑπομείνειν·

νομίζω ὅτι ταιριάζει σὲ ἡμᾶς νὰ ὑπομείνουμε·

πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς δόξαις αἷς ἔχομεν

διότι εἶναι καλλίτερον μὲ τις πεποιθήσεις τις ὁποῖες ἔχομεν

τελευτῆσαι τὸν βίον μάλλον

νὰ τελειώσουμε τὸν βίον

ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις,

ἀπὸ τὸ νὰ ζοῦμε μέσα στὶς ἀτιμίες,

ἅς ληψόμεθα ποιήσαντες,

τὶς ὁποῖες θὰ λάβουμε ἂν ποιήσουμε

ἃ προστάττουσιν ἡμῖν.

ὅσα προστάττουν εἰς ἡμᾶς.

Ὅλως δ' εἰ δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν,

Γενικῶς δέ, ἂν πρέπη κανένα ὑπονοούμενον νὰ μὴ πῶ

αἰρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀναστάτοις γενέσθαι μᾶλλον

προτιμότερον εἶναι γιὰ ἡμᾶς ἀνάστατοι νὰ γίνουμε

ἢ καταγελάστοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.

παρὰ καταγέλαστοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.

Τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τηλικούτοις βεβιωκό-
 τας

Διότι οἱ συνομήλικοι, ποὺ ἔχουν ζήσει σὲ ἀξιώματα καὶ φρονήματα,

δυοῖν δεῖ θάτερον,

ὀφείλουν νὰ πράττουν τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο,

ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν,

ἢ νὰ πρωτεύουν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων,

ἢ παντάπασιν ἀνηρῆσθαι μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους
 ἢ παντελῶς νὰ καταστραφοῦν, δίχως νὰ ἔχουν διαπράξει οὐδὲν ταπεινόν,
 ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους.
 ἀλλὰ καλῶς νὰ τελευτήσουν τὸν βίον τους.

...ὡς ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου
 ποιήσονται τὴν ὑπόθεσιν...

M

Ἄ χρη διαλογισαμένους μὴ φιλοψυχεῖν,
 Αὐτὰ πρέπει διαλογισθέντες νὰ μὴ νοιαζόμαστε γιὰ τὴν ζωὴ μας,
 μηδ' ἐπακολουθεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμας,
 μήτε νὰ ἀκολουθοῦμε τίς γνώμες τῶν συμμάχων,
 ἀλλ' αὐτοὺς σκεψαμένους ἐλέσθαι μὴ τὸ τούτοις ῥᾶστον,
 ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι σκεφθέντες νὰ ἐκλέξουμε ὅχι τὸ εὐκολότερο γιὰ ἐκεί-
 νους,
 ἀλλ' ὃ πρέπον ἔσται τῇ Λακεδαιμόνι καὶ τοῖς πεπραγμένοις
 ἡμῖν.

ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ πρέπον εἶναι διὰ τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὰ πεπραγμένα μας.
Περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν οὐχ ὁμοίως ἅπανσι βουλευτέον,
 Διότι περὶ τῶν ἰδίων θεμάτων δὲν πρέπει οἱ πάντες ὁμοίως νὰ ἀποφασί-
 ζουν,
**ἀλλ' ὡς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστοι τοῦ βίου ποιήσονται τὴν ὑπό-
 θεσιν.**

ἀλλὰ ὅπως ἐξ ἀρχῆς ἕκαστοι ἔθεσαν τοὺς στόχους τοῦ βίου τους.

**Ἐπιδαυρίοις μὲν οὖν καὶ Κορινθίοις καὶ Φλειασίοις οὐδεὶς
 ἂν ἐπιπλήξειεν,**

Τοὺς Ἐπιδαυρίους μὲν λοιπὸν καὶ τοὺς Κορινθίους καὶ Φλειασίους οὐδεὶς
 θὰ ἐπέπληττε,

**εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ περιποιῆ-
 σαι σφᾶς αὐτοὺς·**

ἂν μηδενὸς ἄλλου ἐφρόντιζαν πλὴν τοῦ νὰ ἐλιχθοῦν τοῦ κινδύνου καὶ νὰ
 φροντίσουν τοὺς ἑαυτοὺς τους·

**Λακεδαιμονίους δ' οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν
τὴν σωτηρίαν,**

οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅμως δὲν εἶναι πρέπον, ἐκ παντὸς τρόπου, νὰ ζητοῦν τὴν
σωτηρίαν,

ἀλλ' ἂν μὴ προσῇ τὸ καλῶς σώζεσθαι,

ἀλλὰ ἂν τὸ καλὸ δὲν συνάδει μὲ τὸ σώζεσθαι,

τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἐστίν.

ὁ εὐδοξος θάνατος προτιμότερος εἶναι γιὰ ἡμᾶς.

**Τοῖς γὰρ ἀρετῆς ἀμφισβητοῦσιν ὑπὲρ οὐδενὸς οὕτω
σπουδαστέον,**

Γιὰ ὅσους πασχίζουν πρὸς τὴν ἀρετὴν ὑπὲρ κανενὸς ἄλλου τόσο νὰ μὴ
ἐνδιαφέρονται,

ὥς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰσχρὸν φανῆναι πράττοντας.

ὅσον ὑπὲρ τοῦ νὰ μὴ φανοῦν πῶς πράττουν κάτι αἰσχρὸν.

Εἰσὶ δ' αἱ τῶν πόλεων κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἥττον

Εἶναι δὲ οἱ τῶν πόλεων κακίαι καταφανεῖς ὅχι ὀλιγότερο

ἐν τοῖς τοιούτοις βουλευμασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις.

εἰς τὰς τοιαύτας ἀποφάσεις ἀπὸ ὅτι στοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου.

**Τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ γιγνομένων τὸ πλεῖστον μέρος τῇ τύχῃ
μέτεστι,**

Διότι εἰς ὅσα ἐκεῖ γίνονται κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος ἡ τύχη συμμετέχει,

τὸ δ' ἐνθάδε γνωσθὲν αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖόν ἐστιν.

τὸ δ' ἐδῶ ἀποφασισθὲν τῆς διανοίας τῆς πόλεως σημεῖον εἶναι.

Ὡστε ὁμοίως ἡμῖν φιλονικητέον ἐστίν

Ὡστε διὰ ἡμᾶς ὁμοίως ἐπιδιωκτέον εἶναι

ὑπὲρ τῶν ἐνθάδε ψηφισθησομένων

τὰ ὅσα ἐδῶ θὰ ψηφισθοῦν

ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγώνων.

νὰ εἶναι ἀκριβῶς ὅπως οἱ ἔνοπλοι ἀγῶνες.

...μηδὲν ἀνάνδρως φανησόμεθα διαπραττόμενοι...

ΜΑ

Θαυμάζω δὲ τῶν ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης ἀποθνήσκειν ἐθελόντων,

Ἀπορῶ δὲ μὲ αὐτοὺς, ποὺ ὑπὲρ τῆς ἀτομικῆς τους δόξας θέλουν νὰ πεθάνουν,

ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχόντων·

ὑπὲρ ὅμως τῆς κοινῆς δὲν ἔχουν τὴν ἰδίαν γνώμην·

ὑπὲρ ἧς ὁτιοῦν πάσχειν ἄξιον

ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὅ,τι κι ἂν πάσχουμε ἄξιον εἶναι,

ὥστε μὴ καταισχυῖναι τὴν πόλιν,

ὥστε νὰ μὴ καταισχύνομε τὴν πόλιν,

μηδὲ περιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν,

οὔτε νὰ παραβλέψουμε ἐὰν λιποτακτήσῃ,

εἰς ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν.

ἀπὸ ὅπου οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν.

Πολλῶν δὲ πραγμάτων ἡμῖν καὶ δεινῶν ἐφ'esτώτων,

Πολλῶν δὲ ὄντων τῶν δεινῶν πραγμάτων εἰς ἡμᾶς,

ἃ δεῖ διαφυγεῖν,

ἀπὸ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ διαφύγουμε,

ἐκεῖνο μάλιστα φυλακτέον,

ἐκεῖνο ὅμως περισσότερο πρέπει νὰ ἀποφύγουμε:

ὅπως μηδὲν ἀνάνδρως φανησόμεθα διαπραττόμενοι

ὅπως τὸ νὰ μὴ φανοῦμε ὅτι διαπράττουμε κάτι ἀνάνδρον,

μηδὲ συγχωροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ τὸ δίκαιον.

οὔτε νὰ συγχωροῦμε τοὺς πολεμίους, παρὰ τὸ δίκαιον.

Αἰσχρὸν γὰρ τοὺς ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιοθέντας

Διότι αἰσχρὸν εἶναι οἱ ἀξιοθέντες νὰ ἡγοῦνται τῶν Ἑλλήνων

ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας

νὰ φανοῦν ὅτι τὸ προσταττόμενον πράττουν

καὶ τοσοῦτον ἀποληφθῆναι τῶν προγόνων,

καὶ τόσο νὰ ἀποβάλουν τοὺς προγόνους,
ὥστε τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττειν ἐθέλειν ἀπο-
θνήσκειν,

ὥστε ἐνῶ οἱ μὲν πρόγονοι προθύμως ἀπέθνησκον ὑπὲρ τοῦ νὰ ἐπιτάττουν
τοὺς ἄλλους,

ἡμᾶς δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον μὴ τολμᾶν δια-
κινδυνεύειν.

ἔμεῖς ὅμως ὑπὲρ τοῦ νὰ μὴ ποιήσουμε τὸ προσταττόμενον, νὰ μὴ τολμοῦμε
νὰ διακινδυνεύσουμε.

...μὴ τότε ἀγανακτεῖν,
ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν...

MB

Ἄξιον δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὰς ἄλλας αἰσχυνοῦσθαι
πανηγύρεις,

Ἄξιζι δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τίς ἄλλες νὰ αἰσχυνοῦμε πανηγύρεις,

ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότερος ἦν

ὅπου ἕκαστος ἐξ ἡμῶν πλέον ἀξιοζήλευτος ἦτο

καὶ θαυμαστότερος τῶν ἀθλητῶν

καὶ θαυμαστότερος ἐξ ὅλων τῶν ἀθλητῶν,

τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων.

ὅσων εἰς τοὺς ἀγῶνας τὰ ἔπαθλα κερδίζουν.

Εἰς ἃ τίς ἂν ἐλθεῖν τολμήσειεν,

Εἰς ὅσα ἂν κάποιος τολμήσῃ νὰ ἔλθῃ,

ἀντὶ μὲν τοῦ τιμᾶσθαι καταφρονηθησόμενος,

ἀντὶ τοῦ νὰ τιμᾶται θὰ καταφρονηθῇ,

ἀντὶ δὲ τοῦ περίστατος ὑπὸ πάντων δι' ἀρετὴν εἶναι,

καὶ ἀντὶ τοῦ νὰ εἶναι περίστατος ὑπὸ πάντων ἐξ αἰτίας τῆς ἀρετῆς του,

περίβλεπτος ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακίᾳ γενησόμενος,

περίβλεπτος ὑπὸ αὐτῶν τῶν ἰδίων θὰ γίνῃ, ἐπὶ κακίᾳ

ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὀψόμενος μὲν τοὺς οἰκέτας
 ἐπιπλέον δὲ τούτων, βλέποντας τοὺς μὲν ὑπηρέτας
 ἀπὸ τῆς χώρας ἧς οἱ πατέρες κατέλιπον
 ἀπὸ τὴν χώραν τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες κληροδότησαν,
 ἀπαρχὰς καὶ θυσίας μείζους ἡμῶν ποιουμένους,
 προσφοράς καὶ θυσίας μεγαλυτέρας ἀπὸ ἡμῶν νὰ ποιοῦν,
 ἀκουσομένους δ' αὐτῶν τοιαύταις βλασφημίαις
 θὰ ἀκούσουν δ' ἀπὸ αὐτοῦς τέτοιαις βλασφημίαις
 χρωμένων οἷας περ εἰκὸς τοὺς χαλεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων
 δεδουλευκότας,
 οἱ ὁποῖες ταιριάζουν βέβαια ὀλοφάνερα σὲ ὅσους ἔχουν σκλαβωθῇ ἀθλιότερα
 μὲν τῶν ἄλλων
 ἐξ ἰσοῦ δὲ νῦν τὰς συνθήκας τοῖς δεσπótαις πεπονημένους·
 ἐξ ἰσοῦ δὲ τώρα τίς συνθήκας μὲ τοὺς δεσπότες νὰ ἔχουν ποιήσει·
 ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν οὕτως ἂν ἀλγήσειεν,
 μὲ τίς ὁποῖες ἕκαστος ἀπὸ ἐξ ἡμῶν τόσο θὰ πονοῦσε,
 ὥς οὐδεὶς ἂν τῶν ζώντων διὰ λόγου δηλώσειεν.
 ὅσο κανεῖς ἐκ τῶν ζώντων διὰ λόγου θὰ μπορούσε νὰ δηλώσῃ.
 Ὑπὲρ ὧν χρὴ βουλευέσθαι καὶ μὴ τότε ἀγανακτεῖν,
 Ὡς πρὸς αὐτὰ πρέπει νὰ συσκέπτεσθε καὶ νὰ μὴ ἀγανακτῆτε τότε,
 ὅτ' οὐδὲν ἡμῖν ἔσται πλέον,
 ὅταν τίποτε ἀπὸ ἡμῶν πλέον δὲν θὰ ἐξαρτᾶται,
 ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν,
 ἀλλὰ τώρα νὰ ἐξετάσετε,
 ὅπως μὴδὲν συμβήσεται τοιοῦτον.
 μὲ ποῖον τρόπον τίποτε τέτοιο δὲν θὰ συμβῇ.
 Ὡς ἔστιν ἓν τῶν αἰσχυρῶν πρότερον μὲν
 Ἀφοῦ ὑπάρχει ἓνα ἐκ τῶν αἰσχυρῶν: πρότερον μὲν
 μὴδὲ τὰς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας ἀνέχεσθαι,
 μῆτε τὴν τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίαν νὰ ἀνεχόμεθα,
 νῦν δὲ καὶ τὴν τῶν δούλων παρρησίαν ὑπομένοντας φαίνε-
 σθαι.
 τώρα δὲ καὶ τὴν τῶν δούλων παρρησίαν νὰ φαίνεται πῶς ὑπομένουμε.

Δόξομεν γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαζονεύεσθαι,
 Διότι θὰ φανοῦμε ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον εἴμεθα ἀλαζόνες,
 καὶ τὴν μὲν φύσιν ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις εἶναι,
 καὶ ὅμοιοι στοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τὴν φύσιν,
 ταῖς δ' αὐθαδεΐαις καὶ ταῖς σεμνότησιν οὐκ ἀληθιναῖς
 ὡς πρὸς τὴν αὐθαδεΐαν δὲ καὶ τὴν σεμνότηταν ὅχι ἀληθινὰ
 ἀλλὰ καταπεπλασμέναις χρῆσθαι.

ἀλλὰ πλασματικὰ νὰ ἔχουμε γαλουχηθῇ.

Μηδὲν οὖν τοιοῦτον τοῖς εἰθισμένοις ἡμᾶς κακολογεῖν,
 Κανένα λοιπὸν τέτοιο δικαίωμα ὡς πρὸς τὰ εἰθισμένα πρὸς ἑμᾶς νὰ κακο-
 λογοῦν,

ἀλλὰ τοὺς λόγους αὐτῶν ἐλέγξαι πειραθῶμεν,
 ἀλλὰ τοὺς λόγους αὐτῶν νὰ ἐλέγξουμε ἅς ἀποπειραθοῦμε,
 ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις.
 γενόμενοι ὅμοιοι πρὸς τὰ ἔργα τῶν προγόνων.

...οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν...

ΜΓ

Ἄναμνήσθητε δὲ τῶν ἐν Διπαΐᾳ πρὸς Ἀρκάδας
 ἀγωνισαμένων,

Ἄναμνησθῆτε δὲ τοὺς εἰς τὴν Διπαΐα πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ἀγωνιστάς,
 οὓς φασιν ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδος παραταξαμένους
 διὰ τοὺς ὁποίους λένε ὅτι παραταξάμενοι ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδος
 τρόπαιον στήσαι πολλῶν μυριάδων,

τρόπαιον ἔστησαν κατὰ πολλῶν μυριάδων,
 καὶ τῶν τριακοσίων τῶν ἐν Θυρέαις ἅπαντας Ἀργεῖους
 μάχη νικησάντων,

καὶ τοὺς τριακοσίους εἰς τὴν Θυρέαν οἱ ὅποιοι ἅπαντας τοὺς Ἀργεῖους
 ἐνίκησαν,

καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύλας ἀπαντησάντων,

καὶ τοὺς χιλίους τοὺς ἀπαντήσαντας στὶς Θερμοπύλας,
οἱ πρὸς ἑβδομήκοντα μυριάδας τῶν βαρβάρων συμβαλόντες
οἱ ὅποιοι μαχόμενοι πρὸς ἐπτακόσιας χιλιάδας βαρβάρους
οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν βίον ἐτελεύτη-
σαν,

δὲν ἔφυγαν οὔτε ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐκεῖ τὸν βίον ἐτελείωσαν,
οὐ̐περ ἐτάχθησαν,

ὅπου ἀκριβῶς ἐτάχθησαν,

τοιούτους αὐτοὺς παράσχοντες ὥστε τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκω-
μιάζοντας

ὡς τέτοιους τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς παρέσχον, ὥστε οἱ μέσῳ τῆς τέχνης ἐγκω-
μιάζοντες

μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαίνους ἐξισῶσαι ταῖς ἐκείνων ἀρεταῖς.

νὰ μὴ δύνανται τοὺς ἐπαίνους νὰ ἐξισώσουν μὲ τις ἐκείνων ἀρετές.

Ἀπάντων οὖν τούτων ἀναμνησθέντες ἐρρωμενέστερον ἀντι-
λαβώμεθα τοῦ πολέμου

Ἀπάντων λοιπὸν τούτων ἐνθυμούμενοι, ὀρμητικώτερον ἅς ἀναλάβουμε τὸν
πόλεμον

καὶ μὴ περιμένωμεν ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας
ἰασομένων,

καὶ νὰ μὴ περιμένουμε ἄλλους ἀπὸ τις παροῦσες ἀτυχίες νὰ μᾶς ἰάσουν,
ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς αὐτὰς καὶ διαλύ-
σαι πειραθῶμεν.

ἀλλ' ἐπειδὴ βεβαίως σὲ ἐμᾶς ἔχουν γίνει, ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καὶ τὴν διάλυσίν
τοὺς νὰ ἀποπειραθοῦμε.

Χρὴ δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς
φαίνεσθαι διαφέροντας·

Πρέπει δὲ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ σὲ τέτοιους καιροὺς νὰ φαίνεται πὼς δια-
φέρουν·

αἱ μὲν γὰρ εὐτυχίαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς
καχίας συγκρύπτουσιν,

διότι οἱ εὐτυχίες καὶ στοὺς φαύλους ἐκ τῶν ἀνθρώπων τὶς καχίες συγ-
κρύπτουν,

αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν,
οἱ δὲ δυσπραξίες ταχέως καταφανεῖς ποιοῦν,
ὅποιοι τινες ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες·
ποῖοι οἱ καθέκαστοι τυγχάνουν νὰ εἶναι·
ἐν αἷς ἡμῖν ἐπιδεικτέον ἐστίν,
σὲ αὐτὲς πρέπει ἐμεῖς νὰ ἐπιδείξουμε,
εἰ τί τῶν ἄλλων ἄμεινον τευθράμμεθα καὶ πεπαιδεύμεθα
πρὸς ἀρετήν.
ἂν σὲ κάτι ἀγαθοτέρως ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἔχουμε ἀνατραφῇ καὶ ἐκπαιδευτῇ
ὥς πρὸς τὴν ἀρετήν.

...αἱ λαμπρότητες ἐκ τῶν ἀγώνων γήνεσθαι φιλοῦσιν...

ΜΔ

Ἔστιν δὲ οὐδὲν ἀνέλπιστον ἐκ τῶν νῦν παρόντων συμβῆναι τι τῶν δεόντων ἡμῖν.

Ἄλλωστε τίποτε ἀπὸ ὅσα χρειαζόμαστε ἀνέλπιστον δὲν εἶναι νὰ συμβῇ εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τῶν παρόντων.

Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν,

Πιστεύω πὼς ἐσεῖς δὲν ἀγνοεῖτε,

ὅτι πολλαὶ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγόνασιν,

ὅτι πολλὰς τέτοιες πράξεις ποὺ ἔχουν ἤδη γίνει,

ἃς ἐν ἀρχῇ μὲν ἅπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφοράς,

τὶς ὅποῖες στὴν ἀρχὴν μὲν ἅπαντες ἐξέλαβον ὡς συμφορές,

καὶ τοῖς παθοῦσι συνηχθέσθησαν,

καὶ τοὺς παθόντας συμπόνεσαν

ὥστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἐγνώσαν μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγεννημένας.

ὥστερον δὲ τὶς ἰδίᾳ αὐτὲς διέγνωσαν ὅτι ἔγιναν αἰτίες διὰ τὰ μέγιστα ἀγαθὰ.

Καὶ τί δεῖ τὰ πόρρω λέγειν;

Καὶ διὰ τί πρέπει νὰ ὁμιλήσω διὰ τὰ μακρινά;
 Ἄλλὰ καὶ νῦν τὰς πόλεις τὰς γε πρωτευούσας,
 Ἄλλὰ καὶ διὰ τίς τωρινὲς πόλεις ποὺ βεβαίως πρωτεύουν,
 λέγω δὲ τὴν Ἀθηναίων καὶ τὴν Θηβαίων,
 λέγω δὲ περὶ τὴν Ἀθηναίων καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν,
 εὖροιμεν ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην ἐπίδοσιν λαβούσας,
 θὰ εὕρισκαμε πὼς ὅχι ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην πρόοδον ἔλαβον,
 ἀλλ' ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ προδυστυχήσασαι
 ἀλλὰ δυστυχοῦσες ἀρχικὰ ἐξ ὅσων στὸν πόλεμο συνέβησαν,
 πάλιν αὐτὰς ἀνέλαβον,
 πάλιν συνῆλθον,
 ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων καταστᾶσαν
 ἐκ δὲ τούτων ἡ μὲν μία ἡγεμὼν τῶν Ἑλλήνων κατέστη,
 τὴν δ' ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγεννημένην,
 ἡ δὲ ἄλλη ἐπὶ τοῦ παρόντος τόσο μεγάλην ἔχει γίνει,
 ὅσην οὐδεὶς πώποτε ἔσεσθαι προσεδόκησεν·
 ὅσον οὐδεὶς ποτὲ προσεδόκησε ὅτι θὰ γίνη·
 αἱ γὰρ ἐπιφάνιαι καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας
 διότι οἱ δόξες καὶ οἱ λαμπρότες ὅχι ἐκ τῆς ἡσυχίας
 ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων γίγνεσθαι φιλοῦσιν.
 ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων νὰ γίνωνται ἀγαποῦν.
 ὦν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι προσήκει,
 Αὐτὰ ταιριάζει σὲ ἐμᾶς νὰ ὀρεγώμεθα,
 μήτε τῶν σωμάτων μήτε τῆς ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων ὧν
 ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους.
 μήτε τὰ σώματα μήτε τὴν ζωὴν μήτε κανενὸς ἄλλου ἐξ ὅσων ἔχομε νὰ
 φειδώμεθα.
 Ἦν γὰρ κατορθώσωμεν καὶ τὴν πόλιν εἰς ταῦτα καταστή-
 σαι δυνηθῶμεν,
 Ἄν λοιπὸν κατορθώσουμε καὶ τὴν πόλιν εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος δυνηθοῦμε νὰ
 καταστήσουμε,
 ἐξ ὧν περ ἐκπέπτωκτε,
 ἐκ τοῦ ὁποίου βεβαίως ἔχει πέσει,

καὶ τῶν προγεγεννημένων μᾶλλον θαυμασθησόμεθα,
καὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους περισσότερο θὰ θαυμαζώμεθα,
καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας
καταλείψομεν,
καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας θὰ ἀφήσουμε
ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους εὐλογεῖν ἡμᾶς ἀπορεῖν ποιή-
σομεν,
ἀλλὰ καὶ τοὺς θέλοντας νὰ ἐπαινέσουν ἡμᾶς, νὰ ἀποροῦν θὰ ποιήσουμε,
ὅ τι τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἄξιον ἔροῦσιν.
ὥς πρὸς τὸ τί περὶ τῶν πεπραγμένων μας ἄξιον θὰ εἰποῦν.
Δεῖ δὲ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς,
Πρέπει δὲ μήτε τοῦτο ἀπὸ ἐσᾶς νὰ διαφεύγῃ,
ὅτι πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ καὶ τοῖς γνωθησομένοις ὑφ’
ἡμῶν προσέχουσιν τὸν νοῦν.
ὅτι οἱ πάντες στὴν συνέλευσιν ταύτην καὶ στίς γνωματεύσεις ἔχουν τὸν
νοῦν τους.
Ὡςπερ οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων διδοὺς ἔλεγχον
ἕκαστος ὑμῶν τῆς αὐτοῦ φύσεως,
Ὡσὰν λοιπὸν σὲ κοινὸ θέατρο ἐνώπιον τῶν Ἑλλήνων ἐξετάσεις νὰ δώσῃ
ἕκαστος ἀπὸ ἐσᾶς περὶ τῆς φύσεώς του,
οὕτω διακείσθω τὴν γνώμην.
ἔτσι νὰ διάκειται ὥς πρὸς τὴν γνώμην.

...καὶ ψυχῆς πρίασθαι τοιαύτην εὐκλειαν...

ΜΕ

Ἔστι δ’ ἀπλοῦν τὸ καλῶς βουλευσασθαι περὶ τούτων.
Εἶναι δὲ ἀπλὸ τὸ νὰ ἀποφασίσετε καλῶς περὶ τούτων.
Ἦν μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων,
Ἄν μὲν λοιπὸν θέλουμε νὰ πεθάνουμε ὑπὲρ τῶν δικαίων,
οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον

ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν·

ὅχι μόνον θὰ εὐδοκίμησουμε, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον ἀσφαλῆς γιὰ ἐμᾶς θὰ εἶναι ἡ διαβίωσις·

εἰ δὲ φοβησόμεθα τοὺς κινδύνους,

ἂν ὅμως φοβηθοῦμε τοὺς κινδύνους,

εἰς πολλὰς ταραχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς αὐτούς.

σὲ πολλὰς ταραχὰς θὰ καταστήσουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας.

Παρακαλέσαντες οὖν ἄλληλους ἀποδῶμεν τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι,

Ἄφοῦ παροτρύνῃ λοιπὸν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον νὰ ἀποδώσουμε τὰ τροφεῖα στὴν πατρίδα,

καὶ μὴ περιδῶμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαίμονα καὶ καταφρονηθεῖσαν,

καὶ νὰ μὴ ἀμελήσουμε τὴν Λακεδαίμονα ὑβρισθεῖσαν καὶ καταφρονηθεῖσαν,

μηδὲ ψευσθῆναι ποιήσωμεν τῶν ἐλπίδων τοὺς εὐνοὺς ἡμῖν ὄντας,

μὴτε ψευδεῖς νὰ ποιήσουμε τίς ἐλπίδες τῶν ἐχόντων εὐνοίαν πρὸς ἡμᾶς,

μηδὲ περὶ πλειόνος φανῶμεν ποιούμενοι τὸ ζῆν

μὴτε νὰ φανῇ ὅτι προτιμοῦμε νὰ ἐπιβιώσουμε,

τοῦ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμεῖν,

παρὰ νὰ δοξασθοῦμε ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,

ἐνθυμηθέντες, ὅτι κάλλιον ἐστὶν ἀντὶ θνητοῦ σώματος

ἐνθυμηθέντες, ὅτι καλλίτερον εἶναι ἀντὶ τοῦ θνητοῦ σώματος

ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι,

ἀθάνατην δόξαν νὰ ἀνταλλάξουμε,

καὶ ψυχῆς, ἣν οὐκ ἔχομεν ὀλίγων ἐτῶν,

καὶ μὲ τὴν ψυχὴν, τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ ἔχομε σὲ ὀλίγα ἔτη,

πρίσθαι τοιαύτην εὐκλειαν,

νὰ ἀγοράσουμε τέτοιο λαμπρὸ κλέος,

ἢ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ ἡμῶν γενομένοις παραμενεῖ,

τὸ ὁποῖον αἰωνίως εἰς τοὺς ἀπογόνους μας θὰ παραμείνῃ,

πολὺ μᾶλλον ἢ μικροῦ χρόνου γλιχομένους μεγάλαις αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς περιβαλεῖν.

παρά διεχδικώντας ακόμα ὀλίγον χρόνον ζωῆς με μεγάλες αἰσχύνας τοὺς ἑαυτοὺς μας νὰ περιβάλουμε.

ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν ἡμᾶς μάλιστα παροξυνθῆναι πρὸς τὸν πόλεμον,

Πιστεύω δὲ πὼς ἐσεῖς μεγίστως θὰ παροξυνθῆτε πρὸς τὸν πόλεμον,

εἰ ταῖς διανοαῖς ὥσπερ παρεστῶτας ἴδοιτε τοὺς γονέας καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν,

ἂν νοητὰ ἴδῃτε παριστάμενους τοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιὰ σας,

τοὺς μὲν παρακελευομένους μὴ κατασχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα,

τοὺς μὲν γονεῖς παροτρύνοντες νὰ μὴ κατασχύνετε τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα, **μηδὲ τοὺς νόμους, ἐν οἷς ἐπαιδεύθημεν, μηδὲ τὰς μάχας τὰς ἐφ' αὐτῶν γενομένας,**

μηδὲ τοὺς νόμους, στοὺς ὁποίους ἐκπαιδευτήκαμε, μηδὲ τις μάχης τις ἐξ ἑαυτῶν γενομένας,

τοὺς δ' ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν, ἣν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, τοὺς δὲ ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν, τὴν ὁποῖαν οἱ πρόγονοι ἐκληροδότησαν, καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ἐν τοῖς Ἑλλήσι καὶ τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὴν δυναστείαν στοὺς Ἑλλήνες καὶ τὴν ἡγεμονίαν, ἦνπερ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν·

τὴν ὁποῖαν βεβαίως ἀπὸ τοὺς πατέρες παρελάβομεν·

πρὸς οὓς οὐδὲν ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὥς οὐκ ἀμφοτέροι δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.

πρὸς τοὺς ὁποίους τίποτε δὲν θὰ εἶχαμε νὰ ποῦμε, ὅτι τάχα ἀμφοτέροι δὲν ὁμιλοῦν δικαίως.

...οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἡμῶν ἔστησαν...

ΜΔ

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρολογεῖν πλὴν τοσοῦτον,

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ μακρολογήσω πέραν τοσοῦτου,

ὥς πλείστων τῇ πόλει ταύτῃ πολέμων καὶ κινδύνων γεγενημένων

διότι κατὰ τοὺς πλείστους πολέμους καὶ κινδύνους, ποὺ ἔγιναν στὴν πόλιν αὐτήν,

οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἡμῶν ἔστησαν ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἡμετέρας.

οὐδέποτε οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἔστησαν κατὰ ἡμῶν, ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τοῦ δικοῦ μας οἴκου.

Ἔστι δὲ νοῦν ἔχόντων ἀνδρῶν, οἷσπερ ἂν ἐν ταῖς μάχαις ἡγεμόσι χρώμενοι κατορθῶσι,

Εἶναι δὲ γνώρισμα τῶν νοημόνων ἀνδρῶν, νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς ἡγεμόνας ποὺ στὶς μάχες νικοῦν,

τούτοις καὶ περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων συμβουλεύουσι μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

εἰς τούτους καὶ εἰς τοὺς συμβολεύοντας περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων μᾶλλον νὰ πείθονται, παρὰ εἰς τοὺς ἄλλους.

Βιβλιογραφία

- [1] Θησαυρὸς τῆς ἑλληνικῆς *Lexigram*, <http://www.lexigram.gr>
- [2] *Justinian Code:Book I, Title XI, De paganis sacrificiis et temples*, μετάφρασις ἀπὸ τὴν λατινικὴ στὴν ἀγγλική: Fred H. Blume.
- [3] Ἱστορία Α' ἐνιαίου Λυκείου, παράγραφος 1.3, Ὁργανισμὸς ἐκδόσεων διδασκτικῶν βιβλίων Ἀθήνα.
- [4] *Codex Justinianus, Liber I, CJ.1.11.0. De paganis sacrificiis et templis*, πρωτότυπο λατινικὸ κείμενο.
- [5] *Imperatoris Theodosii Codex, Liber 16.10*, πρωτότυπο λατινικὸ κείμενο.
- [6] *The Theodosian Code and Novels and the Sirmondian Constitutions*, μετάφρασις ἀπὸ τὴν λατινικὴ στὴν ἀγγλική: Clyde Pharr, σελ. 472, ἐκδόσεις: The Lawbook Exchange, ISBN-13: 9781584771463.
- [7] Ἀγία Γραφή, ἀποτύπωσι στὴν ἑλληνικὴ ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα Ἰουδαίους, Ἐκδόσεις: Πέργαμος, ISBN: 9789607241252
- [8] Ὁ ταξιδευτὴς τῶν Μαθηματικῶν, Calvin C. Clawson, ἔκδόσεις Κέδρος, ISBN: 9600428697
- [9] *Fabulae*, Hyginus, κείμενο μετεφρασμένο ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ στὴν ἀγγλική, ἐκδόσεις: BiblioBazaar, ISBN: 1103749447.

- [10] *Fabulae*, Hyginus, πρωτότυπο λατινικό κείμενο.
- [11] *Θεογονία, Έργα καὶ Ἡμέραι, Ἀσπὶς Ἡρακλέους, Ἀποσπάσματα*, Ἡσίοδος, ἐκδόσεις: Κάκτος, ISBN:9603521361.
- [12] *Επίσημο ἐορτολόγιο ἐλληνικῆς ἐθνικῆς θρησκείας*, <http://ysee.gr> .
- [13] *Ἡθικά*, Πλούταρχος, ἐκδόσεις: Κάκτος, ISBN: 9603523666
- [14] *Στρατιωτικὴ ἱστορία τῆς Βοιωτίας*, Πέππας Ἰωάννης, ἐκδόσεις: Ἄσκηθεν, ISBN: 9789609334105
- [15] *Ἑλληνικά 2*, Ξενοφῶν, ἐκδόσεις Κάκτος, ISBN: 9603521469.
- [16] *Ἱστορία Δ' Δημοτικοῦ, Ὅργανισμός ἐκδόσεων διδακτικῶν βιβλίων Ἀθήνα*.
- [17] *Ἀρχαία ἱστορία Α' Γυμνασίου, Ὅργανισμός ἐκδόσεων διδακτικῶν βιβλίων Ἀθήνα*.
- [18] *Ἱστορία Α' γενικοῦ Λυκείου,παράγραφος 2.1, Ὅργανισμός ἐκδόσεων διδακτικῶν βιβλίων Ἀθήνα*.
- [19] *Δισπηλιό 7500 χρόνια μετά*, Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, ἐκδόσεις: University studio press, ISBN: 9601211020.
- [20] *Ἀνασκαφῆς ἐγκόλπιον*, Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, ἐκδόσεις Καπόν, ISBN: 9789607037800.
- [21] *Δισπηλιό*, Γ. Χ. Χουρμουζιάδης, ἐκδόσεις Καπόν, ISBN: 9789606878060.
- [22] *Τὸ ἐλληνικὸ ἀλφάβητο ἦταν ἐν χρήσει στὴν Μῆλο τὸ 3000 π.Χ.*, Α. Σάμψων, περιοδικὸ Δαυλὸς, τεῦχος 204, σελ. 13.
- [23] *Ἡρόδοτος*, Τερψιχόρη, 58, ἐκδόσεις: Κάκτος, ISBN: 9603520748.
- [24] *Ἡρόδοτος*, Κλειώ, 56, ἐκδόσεις: Κάκτος, ISBN: 9603520705